

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Matej Čerpnjak

**Vloga zasebnih varnostnih služb in njihovo sodelovanje s policijo
v Republiki Sloveniji: Primer javnih prireditev**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Matej Čerpnjak

Mentor: doc. dr. Iztok Prezelj

**Vloga zasebnih varnostnih služb in njihovo sodelovanje s policijo
v Republiki Sloveniji: Primer javnih prireditev**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

Kdor misli, da je varnost draga, naj si privošči nesrečo!

Ljudska modrost

Zahvala gre vsem, ki ste mi v času študija na kakršen koli način pomagali, me vzpodbujali, mi stali ob strani in vsem, ki ste verjeli vame. Hvala vam!

Posebna zahvala gre doc. dr. Iztoku Prezlju za mentorstvo pri diplomski nalogi, prav tako pa bi se posebej rad zahvalil Jožeku Hartmanu iz družbe Varnost Maribor in Zoranu Kuhancu iz koncerna Sintal.

Vloga zasebnih varnostnih služb in njihovo sodelovanje s policijo v Republiki Sloveniji: Primer javnih prireditev

Zasebne varnostne službe v Republiki Sloveniji niso nov pojav, saj so bile na našem ozemlju prisotne že pred nastankom samostojne države. Se pa njihova vloga in pomen ves čas spreminjata, saj prevzemajo naloge, ki so bile prej v domeni države in tako smo dobili dva osrednja nosilca varstva. Ker subjekti zasebnega varstva opravljajo različne naloge, s katerimi hkrati prispevajo k bolj celoviti nacionalni varnosti, jih kot take moramo upoštevati v okvir nacionalno varnostnega sistema. Njihov prispevek je viden tudi pri varovanju javnih prireditev, kjer v sodelovanju s policijo skrbijo za miren potek prireditev in ustrezno stopnjo varnosti udeležencev. Zato je treba vedeti katere naloge opravljajo zasebne varnostne službe in katere policija, pri čemer se izhaja iz Zakona o zasebnem varovanju, Zakona o javnih zbiranjih, Zakona o policiji, pozabiti pa ne smemo niti na vlogo Zbornice Republike Slovenije za zasebno varovanje. Delo zasebnih varnostnih služb ne more in ne sme biti prepuščeno samemu sebi, zato je potreben inšpekcijski nadzor, s katerim se zagotavlja nadzor nad izvrševanjem veljavnega pravnega reda.

KLJUČNE BESEDE: zasebne varnostne službe (ZVS), policija, javne prireditve, nacionalno varnostni sistem (NVS), Zbornica Republike Slovenije za zasebno varovanje (ZRSZV).

The role of private security companies and their cooperation with the police force in the Republic of Slovenia: The example of public events

Private security companies are not new to the Republic of Slovenia, as they have been present in our territory since before the formation of an independent state. However, their role and importance have been subject to change, since certain functions which previously fell under the domain of the state now pass onto private security companies, resulting in the emergence of two central security systems. Because private security companies perform various tasks that contribute to a more comprehensive national security, they should be considered as a part of the national security system. Their contribution is also evident in the supervision of public events, where they cooperate with the police in order to ensure peace and the appropriate level of safety for the participants. For this reason, it is important to understand which functions are performed by private security companies and which by the police force – in accordance with the Private Security Act, the Public Gathering Act, and the Police Act, whereas the role of the Chamber of the Republic of Slovenia for Private Security should also not be overlooked. Private security services cannot and should not be committed to their own supervision, thus inspection bodies are required to ensure control over the enforcement of legal order.

KEYWORDS: Private security companies, police, public events, national security system, Chamber of the Republic of Slovenia for Private Security.

Kazalo

SEZNAM KRATIC.....	7
1 UVOD	8
1.1 Metodološki okvir	9
1.1.1 Predmet in cilj preučevanja	9
1.1.2 Hipotezi	9
1.1.3 Raziskovalne metode	9
2 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV	10
2.1 Zasebno varovanje.....	10
2.2 Javna prireditev	10
2.3 Policija.....	11
3 ZASEBNE VARNOSTNE SLUŽBE V REPUBLIKI SLOVENIJI.....	11
3.1 Vloga zasebnih varnostnih služb in njihove dejavnosti	11
3.2 Umestitev zasebne varnosti v nacionalno varnostni sistem	13
3.3 Zbornica Republike Slovenije za zasebno varovanje.....	15
3.3.1 Naloge zbornice, ki jih izvaja kot javna pooblastila	15
3.3.2 Strokovne naloge zbornice	16
3.4 Zasebne varnostne službe z licencami za varovanje javnih prireditev.....	17
4 ZAKONODAJA.....	18
4.1 Zakon o zasebnem varovanju	18
4.2 Zakon o javnih zbiranjih	22
4.3 Zakon o policiji	25
4.4 Uredba o obveznem organiziranju službe varovanja na javnih prireditvah	26
4.5 Resolucija o strategiji nacionalne varnosti	28
5 SODELOVANJE ZASEBNIH VARNOSTNIH SLUŽB IN POLICIJE.....	28
5.1 Primerjava pristojnosti ZVS in policije.....	29
5.2 Primer sodelovanja policije in družbe Varnost Maribor d.d.	31
5.3 Primer sodelovanja policije in koncerna Sintal	31
6 VAROVANJE JAVNIH PRIREDITEV	32
6.1 Primer družbe Varnost Maribor d.d.	33
6.2 Primer koncerna Sintal	34
7 NADZOR NAD ZASEBNIMI VARNOSTNIMI SLUŽBAMI	34
7.1 Inšpekcijski nadzor.....	35

7.1.1 Inšpekcijski ukrepi.....	36
7.2 Nadzor s strani policije.....	36
7.3 Druge oblike nadzora	37
8 ZAKLJUČEK.....	38
9 LITERATURA.....	41
10 PRILOGI	44
Priloga A: Intervju s predstavnikom družbe Varnost Maribor.....	44
Priloga B: Intervju s predstavnikom koncerna Sintal.....	47

Kazalo tabel

Tabela 4.1: Členi ZZasV z vsebino	19
Tabela 4.2: Členi ZJZ in ZJZ-C(*) z vsebino	22
Tabela 4.3: Členi ZPol z vsebino	25
Tabela 4.4: Členi Uredbe o obveznem organiziranju službe varovanja na javnih prireditvah z vsebino	26
Tabela 5.1: Pristojnosti ZVS in policije	30

Kazalo slik

Slika 3.1: Shema nacionalno varnostnega sistema.....	14
--	----

SEZNAM KRATIC

FIT – Fizično in tehnično varovanje

MNZ – Ministrstvo za notranje zadeve

NPK – Nacionalno poklicna kvalifikacija

NPU – Nacionalni preiskovalni urad

NVS – Nacionalno varnostni sistem

ReSNV – Resolucija o strategiji nacionalne varnosti

RS – Republika Slovenija

SOZD – Sestavljena organizacija združenega dela

TOZD – Temeljna organizacija združenega dela

UE – Upravna enota

UL RS – Uradni list Republike Slovenije

VNC – Varnostno-nadzorni center

ZJZ – Zakon o javnih zbiranjih

ZJZ-C – Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih zbiranjih

ZPol – Zakon o policiji

ZPol-H – Zakon o dopolnitvah Zakona o policiji

ZPol-UPB7 – uradno prečiščeno besedilo Zakona o policiji

ZRSZV – Zbornica Republike Slovenije za zasebno varovanje

ZVS – Zasebne varnostne službe

ZZasV – Zakon o zasebnem varovanju

ZZasV-NB3 – neuradno prečiščeno besedilo Zakona o zasebnem varovanju

1 UVOD

Zasebne varnostne službe so postale pomemben del našega vsakdanjika. Na vsakem koraku nas spremljajo nalepke, ki prikazujejo katera varnostna služba varuje določeno območje. Vidimo lahko, da je teh zasebnih varnostnih služb veliko, in da opravljajo različne naloge. Med drugim jih lahko vidimo kako varujejo nekatere pomembne osebe, prevoze denarja, trgovine, lokale, ostale objekte, pozabiti pa ne smemo niti na varovanje raznih prireditvev. Iz tega je razvidno, da je beseda varnost v vsakdanjem življenju dobila nek nov pomen.

Država za zagotavljanje svoje varnosti uporablja različne mehanizme. S svojo ureditvijo in zakonodajo je namreč poskrbela, da za varnost na državni ravni skrbi policija v sodelovanju z drugimi za to organiziranimi službami. Vendar pa se je v preteklosti izkazalo, da obstajajo področja, kjer policija ali drugi državni organi ne morejo v zadostni meri zagotavljati svojih uslug, saj so omejeni bodisi z zakonom ali s finančnimi zmožnostmi. In ko pride do takega stanja, ko država ugotovi, da ni sposobna zagotavljati potrebnega varstva na vseh področjih, je edino pravilno, da zakonsko uredi tista področja in jih v izvajanje prepusti nekomu drugemu. Vendar pa mora država vedno bdeti in nadzorovati izvajanje teh pooblastil, da zaradi tega ne bi prihajalo do kršenja človekovih pravic in svoboščin.

Zaenkrat so zasebne varnostne službe tiste, ki zapolnjujejo vrzel, katera je nastala zaradi potreb posameznikov in družbenih skupin po večji varnosti. Kot primer vzemimo javne prireditve, na katerih se zbere veliko ljudi in je vprašanje, če bi bila policija sama zmožna opravljati vse naloge učinkovito. Enostavno si več ne moremo zamisliti večje javne prireditve, na primer mednarodne nogometne tekme, kjer bi za zagotavljanje varnosti, javnega reda in miru skrbela samo policija, brez pomoči zasebno varnostnih služb.

Pomembno vlogo ima tudi organizator javne prireditve, ki mora poskrbeti za ustrezno varovanje, da ne prihaja do kršitev javnega reda in miru. Pri varovanju javnih prireditvev je pomembno, kakšen je način sodelovanja med zasebno varnostnimi službami in policijo, sploh če gre za bolj rizične prireditve. Da pa ne bi prihajalo do podvajanja in zmede, je potrebno vedeti, kakšne pristojnosti ima policija in katere naloge izvajajo zasebne varnostne službe. Zato morajo biti pristojnosti obojih jasno zakonsko določene, da se potem odgovornost ne prelaga z enih na druge. Nenazadnje pa je za dobro opravljanje nalog s strani zasebnih varnostnih služb pomemben tudi dober nadzor s strani inšpekcij in ostalih pristojnih organov.

1.1 Metodološki okvir

S pomočjo metodološkega okvirja bom prišel do zelenih raziskovalnih spoznanj, saj zajema glavne usmeritve za nadaljnje delo. Ta del je pomemben za opredelitev predmeta in ciljev preučevanja, ter hipotez, s pomočjo katerih bo diplomsko delo dobilo vsebino.

1.1.1 Predmet in cilj preučevanja

Predmet preučevanja v diplomskem delu so zasebne varnostne službe in njihovo sodelovanje s policijo v Republiki Sloveniji, in sicer na primeru javnih prireditev. Ker ne mine javna prireditev brez varovanja, je treba pogledati v ozadje zagotavljanja varovanja javnih prireditev in kdo so izvajalci. Da je zasebno varovanje v Sloveniji postalo precej iskana storitev, nam priča tudi veliko število zasebnih varnostnih služb. Namen diplomske naloge je torej predstaviti slovenske zasebne varnostne službe, predstaviti zakonske podlage njihovega delovanja, kakšna so njihova pooblastila glede varovanja javnih prireditev, kakšen je nadzor nad njimi in kako sodelujejo s policijo.

1.1.2 Hipotezi

H1: Največ sodelovanja med zasebnimi varnostnimi službami in policijo zahtevajo same priprave na javno prireditev.

H2: Zasebne varnostne službe na javnih prireditvah opravljajo tudi nekatere policijske naloge in s tem zmanjšujejo vlogo policije.

1.1.3 Raziskovalne metode

V diplomski nalogi bom uporabil več metod družboslovnega raziskovanja. Najprej bom uporabil metodo zbiranja primarnih in sekundarnih virov, kar bo podlaga za moje nadaljnje delo. Za opisovanje temeljnih pojmov bom uporabil deskriptivno metodo, za primerjanje pristojnosti bom uporabil primerjalno metodo, prav tako pa bom uporabil tudi metodo intervjuja. Potem se bom lotil analize in interpretacije primarnih in sekundarnih virov, prav tako pa bom analiziral in interpretiral tudi intervju. Na koncu bom še primerjal kakšne so razlike in podobnosti med pisanimi viri in intervjujem, ter na podlagi ugotovitev potrdil ali zavrnil hipotezi.

2 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV

2.1 Zasebno varovanje

»Zasebno varovanje je na podlagi Zakona o zasebnem varovanju, varovanje ljudi, ki ga ne zagotavlja država. Zasebno varovanje lahko na podlagi navedenega zakona in zakona, ki ureja gospodarske družbe, opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki oziroma samostojne podjetnice posameznice« (Čas 2010).

Zasebno varovanje obsega fizično in tehnično varovanje. Fizično varovanje je varovanje oseb in premoženja pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega delovanja. Pri tehničnem varovanju pa gre za varovanje oseb in premoženja s tehničnimi sredstvi in napravami po predpisanih standardih (Čas 1995).

»Naročnik oziroma uporabnik storitev zasebnega varovanja je lahko fizična ali pravna oseba, ki z zasebno varnostno službo sklene pisno pogodbo o opravljanju posamezne oblike zasebnega varovanja« (Čas 2010).

2.2 Javna prireditve

Javna prireditve je vsako organizirano zbiranje oseb zaradi izvajanja kulturne, športne, zabavne, izobraževalne, verske ali druge aktivnosti tako, da je udeležba brezpogojno ali pod določenimi pogoji dovoljena vsakomur. Vsaka javna prireditve mora biti prijavljena s strani organizatorja, ko pa obstajajo okoliščine, zaradi katerih bi lahko prišlo do ogrožanja varnosti ali pravic drugih, pa mora organizator zaprositi za dovoljenje (MNZ).

Javne prireditve se ob določenem času začnejo in končajo. Ljudje se pred dogodkom (tekmovanjem, koncertom, sprevedom) začnejo zbirati, med prireditvijo praviloma ostanejo na prizorišču, po koncu prireditve pa se razidejo. Da se na javni prireditvi lahko zagotovi ustrezna varnost je treba prireditve pravočasno prijaviti in mora biti odobrena (Gostiša 2003, 196).

2.3 Policija

Policija je organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve in je kot taka profesionalna, odzivna, visoko strokovna in avtonomna organizacija s spoštovanjem prava. Zagotavlja javno varnost ter javni red in mir, odkriva storilce prekrškov in kaznivih dejanj ter o njihovem ravnanju zbira dokaze. Naloge policije v pravni državi so varstvo posameznika, njegove lastnine in skupnosti ob spoštovanju zakonov, človekovega dostojanstva, njegovih pravic in svoboščin ter legitimnih družbenih ciljev. Poleg tega opravlja tudi številne druge naloge, ki izhajajo iz Zakona o policiji (MNZ).

3 ZASEBNE VARNOSTNE SLUŽBE V REPUBLIKI SLOVENIJI

O začetku zasebnega varovanja v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju RS) lahko začnemo govoriti v letu 1989, ko so se na podlagi Zakona o podjetjih¹ začela ustanavljati prva zasebna varnostna podjetja. Prav tako so se pojavijo posamezniki, ki so začeli izvajati detektivske naloge. Do tega leta se je z varnostjo premoženja poleg policije ukvarjalo le podjetje Varnost, ki je imelo 13 TOZD-ov² v Ljubljani in v različnih krajih v RS. Od leta 1989 sta tako potekala dva procesa: ukinja se SOZD Varnost Ljubljana in posamezni TOZD-i, kot družbena podjetja z družbenim kapitalom, se počasi začnejo preoblikovati v delniške družbe, na drugi strani pa se neodvisno od tega ustanavljajo zasebna varnostna podjetja (Čas 2010, 54).

3.1 Vloga zasebnih varnostnih služb in njihove dejavnosti

Skozi čas se je spremenila družbeno-politična ureditev, narasel je pomen zasebnega premoženja, zaradi denacionalizacije in vseh ostalih oblik nastajanja privatnega kapitala se je tudi v Sloveniji pojavila potreba po oblikovanju zasebnega varstva. Dejavnosti varovanja ljudi in premoženja oziroma dejavnosti policije in ZVS se prepletajo in lahko trdimo, da je dejavnost v zvezi z izvajanjem nalog policije in ZVS drugačna, saj zasebne varnostne službe v zadnjem času opravljajo marsikatero nalogo, za katere je pristojna policija. Gre predvsem za

---

¹ Uradni list SFRJ, št. 77/88 in 40/89 (Čas 2010, 54).

² Varnost Moste, Varnost Vič, Varnost Kranj, Varnost Mengeš, Varnost Maribor, Varnost Koper, in druge (Čas 2010, 54).

preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje zadev manjšega pomena in zadev, ki jih policija zaradi preobremenjenosti ne zmore opraviti (Anželj 1998, 2–3).

Kot ugotavlja Anželj (1998, 3), so razlike v pristojnostih zasebnih varnostnih služb doma in po svetu relativno velike, saj pokrivajo različne dejavnosti. Dejavnosti, s katerimi se ZVS ukvarjajo v Sloveniji bi lahko uvrstili v naslednje skupine:

- *Fizično in tehnično varovanje oseb in premoženja,*
- *Preprečevanje kriminalitete in druge deviantnosti,*
- *Spremljanje denarja in vrednostnih pošiljk v prometu,*
- *Inženiring in svetovanje,*
- *Trgovina s sredstvi in pripomočki za uspešno varovanje,*
- *Usposabljanje in izobraževanje varnostnikov,*
- *Servisne in druge usluge (Anželj 1998, 3).*

Čas (2010, 65–66) kot oblike dejavnosti zasebnega varovanja navaja varovanje oseb, varovanje ljudi in premoženja, prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošiljk, varovanje javnih zbiranj, upravljanje z varnostno nadzornim centrom, načrtovanje varnostnih sistemov in izvajanje sistemov tehničnega varovanja. Ugotavlja še, da so dejavnosti zasebnega varovanja primerljive s tujimi zakonodajami.

Anželj (1998, 3–4) ugotavlja, da zasebne varnostne službe opravljajo poleg izvornih nalog s področja zasebnega varovanja tudi veliko dejavnosti, ki bi jih lahko označili kot pomožne naloge zasebnega varovanja. Po njegovem so naloge zasebnih varnostnih služb v veliki meri odvisne od vrste in narave poslovnega področja podjetja, organizacije ali zavoda, ki je naročnik storitev zasebnega varstva. Nerealno je namreč misliti, da bi lahko našteali vsa opravila in naloge oziroma dejavnosti, ki jih opravljajo zasebne varnostne službe, saj jih je preveč, iz dneva v dan pa se pojavljajo zahteve po novem varstvu, ki pa zahtevajo tudi nov pristop, dodatno dejavnost ter ustrezno prilagoditev opravil in ukrepov zasebnih varnostnih služb.

3.2 Umestitev zasebne varnosti v nacionalno varnostni sistem

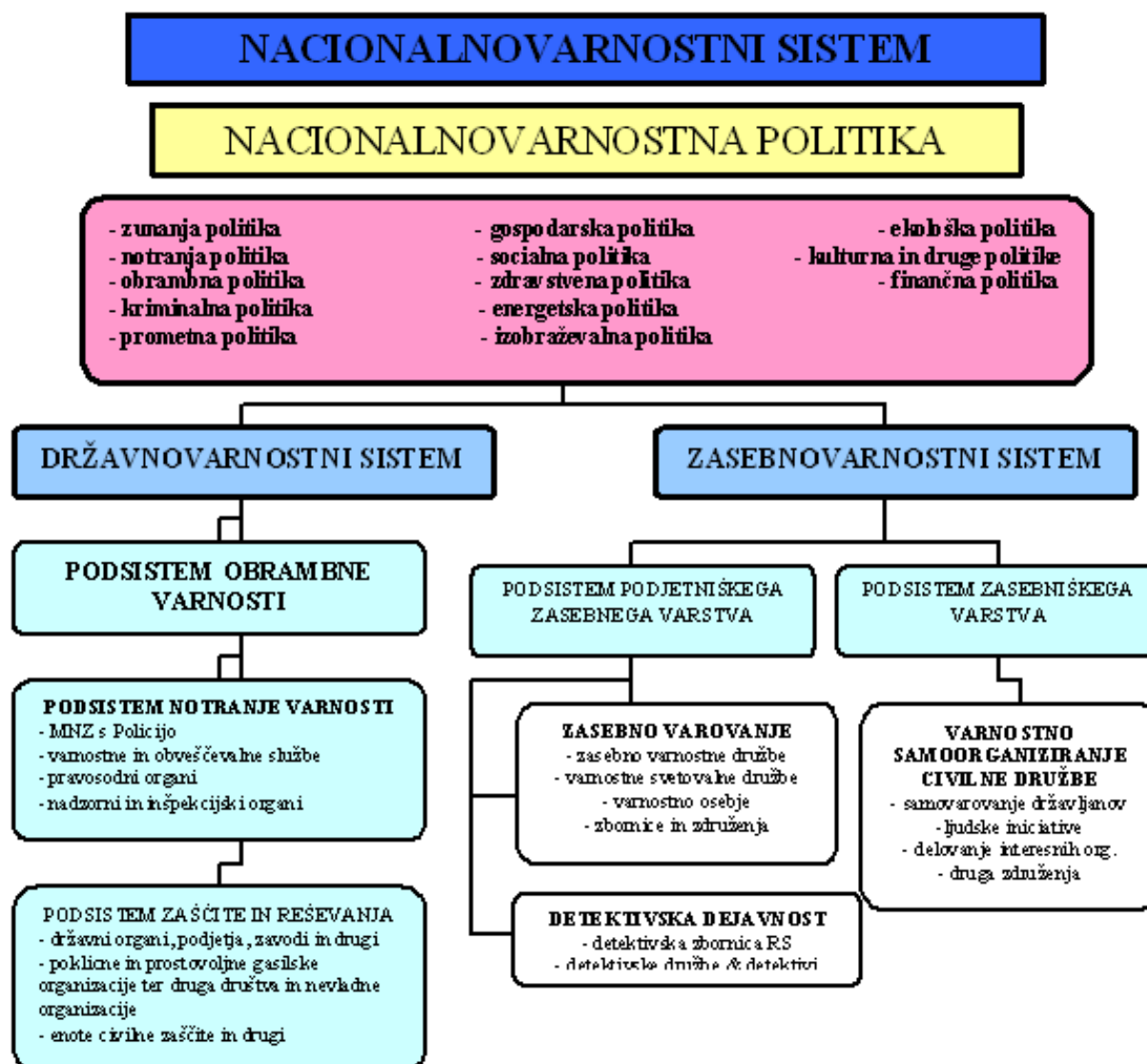
»Pri zagotavljanju nacionalne varnosti Republike Slovenije je potrebno upoštevati vse vrste nevarnosti: vojaške napade in druge nasilne posege tujih sil, organizirano ter mednarodno kriminaliteto, vse druge oblike ogrožanja osebne in kolektivne varnosti, ogrožanje življenjskega okolja, ki so škodljivi za zdravje in kakovost življenja« (Čas 1999, 22).

»Nacionalno varnostni sistem sodobne družbe zajema varnostno politiko, varnostno strukturo in varnostno samoorganiziranje civilne družbe. Glede na opredelitev zasebne varnosti in njene umestitve v nacionalno varnost, lahko v okvir NVS sodobne družbe umestimo tudi subjekte zasebnega varstva, ki so pomembni dejavniki zagotavljanja celovite varnosti, torej nacionalne varnosti sodobne družbe« (glej sliko 3.1) (Čas 2010, 26).

Ob delitvi na institucionalizirano zagotavljanje varnosti na splošni oziroma državni ravni (policija, oborožene sile, civilna zaščita) ter na zagotavljanje varnosti na individualni (potreba, interes, pravica) in skupni ravni (delovno in bivalno okolje, interesne dejavnosti) pa je mogoče v to delitev ustrezno vključiti zasebno varnost, saj se le ta delno uravnava s strani države, sicer pa je zagotavljanje zasebne varnosti prepuščeno posameznikom in naročniku oziroma izvajalcu zasebnega varstva (zasebno varnostnim družbam in detektivom). Te je mogoče poimenovati tudi kot subjekte zasebnega varstva, dejavnost pa kot zasebno varstvo (Čas 2010, 25–26).

Subjekti zasebnega varstva danes v sodobnih družbah opravljajo različne naloge, s katerimi zagotavljajo dodatno varnost – nadstandardno varnost, ki ni zagotovljena s strani države, niti se ne zagotavlja v okviru samoorganiziranja civilne družbe (Čas 2010, 28). Zasebna varnost, ki jo zagotavljajo subjekti zasebnega varstva, pa je hkrati velik prispevek k celoviti varnosti oziroma nacionalni varnosti v sodobni družbi. Zaradi številnih dejavnosti in nalog ZVS, ter nemalokrat kot dopolnilo varstvu, ki ga zagotavlja država preko NVS, je umestitev subjektov zasebnega varstva v okvir NVS sodobne družbe, še toliko bolj upravičena (Grizold 1992, 68–69).

Slika 3.1: Shema nacionalno varnostnega sistema

Vir: Čas (2010, 27).

Čas (2010, 28) še dodaja, da se učinkovitost nacionalno varnostnega sistema kaže tudi v tem, da je sposobna zagotavljati z ustavo določene človekove pravice in njegove temeljne svoboščine. Po njegovem mnenju je zato zasebnemu varstvu potrebno iskati posebno mesto v okviru NVS kot samostojno prvino, vsekakor pa imajo subjekti zasebnega varstva svoje mesto v okviru notranje varnosti.

3.3 Zbornica Republike Slovenije za zasebno varovanje

Zbornica Republike Slovenije za zasebno varovanje (v nadaljevanju ZRSZV) je bila ustanovljena na podlagi 10. člena Zakona o zasebnem varovanju in druge alineje 32. člena Statuta Zbornice Republike Slovenije za zasebno varovanje. Gre za strokovno-gospodarsko interesno združenje, ki na podlagi zakona povezuje vse pravne in fizične osebe s poslovno dejavnostjo na področju zasebnega varovanja oseb in premoženja, kakor tudi glede na njihov interes druge subjekte, katerih dejavnost je povezana z dejavnostjo zasebnega varovanja oziroma je pomembna za dejavnost zasebnega varovanja (UL RS, št. 90/2004).

Z ustanovitvijo ZRSZV se je v naši državi normativno uredilo področje zasebnega varstva, s tem pa je delovno področje MNZ dobilo vrsto novih obveznosti, kot so soodločanje pri izvajanju javnih pooblastil, sodelovanje z ZRSZV, regulacija zasebnega varovanja, ter normativno urejanje zasebnega varovanja (Gostič 2000, 122).

Zbornica se financira s pomočjo obveznega članskega prispevka, prispevkov za izvajanje strokovnega usposabljanja in z drugimi viri, ki so določeni v statutu zbornice. S članarino se financirajo storitve zbornice, ki jih opravlja za svoje člane izven izvajanja javnih pooblastil. O izvrševanju javnih pooblastil na področju zasebnega varovanja pa mora zbornica pisno poročati ministru za notranje zadeve. Pri tem gre za obliko nadzora, kajti MNZ je tudi stvarno pristojen organ za regulacijo dejavnosti zasebnega varovanja. Zato je tudi minister za notranje zadeve z Zakonom o zasebnem varovanju pooblaščen, da predpiše način izvajanja javnih pooblastil ter kadrovske in materialne pogoje za izvajanje javnih pooblastil (Čas 2006, 87–88).

3.3.1 Naloge zbornice, ki jih izvaja kot javna pooblastila

Te naloge so:

- *izvaja programe strokovnega izobraževanja v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju,*
- *zagotavlja kadrovske, materialne in prostorske pogoje ter opremo za izvajanje programov strokovnega izobraževanja,*
- *vodi evidenco strokovnega izobraževanja,*

- *pripravlja predloge katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije,*
- *predlaga člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij in opravlja druge naloge določene z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije (Čas 2006, 87).*

3.3.2 Strokovne naloge zbornice

Med strokovne naloge zbornice lahko razvrstimo predvsem naslednje naloge:

- *določa višino članarine in drugih virov financiranja v skladu s statutom,*
- *opravlja strokovni nadzor nad delom članov,*
- *spremlja in obravnava delo članov, razvoj tehničnih sredstev in sodobnih tehnoloških dosežkov,*
- *sprejema kodeks poklicne etike in ukrepa ob njegovem kršenju,*
- *sodeluje s Slovenskim inštitutom za standardizacijo pri oblikovanju predlogov standardov za vse oblike varovanja določene z Zakonom o zasebnem varovanju,*
- *sodeluje s pristojnim organom oziroma ustanovo v postopkih atestiranja alarmnih sistemov in drugih naprav za varovanje,*
- *sklepa v imenu izvajalcev zasebnega varovanja kot delodajalec kolektivno pogodbo za dejavnost zasebnega varovanja z reprezentativnim sindikatom,*
- *zastopa interese članov v postopkih sprejemanja in izvajanja zakona o zasebnem varovanju in drugih splošnih aktov s področja zasebnega varovanja,*
- *organizira seminarje, tečaje in druge oblike dopolnilnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja,*
- *organizira strokovne posvete, sejme, in druge spremljajoče dejavnosti na področju zasebnega varovanja,*
- *nudi članom strokovno pomoč na njihovo zahtevo,*
- *spremlja stanje in razmere na področju zasebnega varovanja in določa razvojne naloge na področju zasebnega varovanja,*
- *opravlja druge naloge v skladu s svojim statutom (Čas 2006, 89).*

3. 4 Zasebne varnostne službe z licencami za varovanje javnih prireditev

Za pridobitev licence za varovanje javnih zbiranj³ mora zasebna varnostna služba izpolnjevati naslednje pogoje:

- *da ima osebo, odgovorno za opravljanje zasebnega varovanja,*
- *da ni zadržkov javnega reda za lastnike, zakonite zastopnike in člane nadzornega sveta,*
- *da ima najmanj 30 varnostnikov,*
- *da ima lasten ali s pogodbo zagotovljen varnostno-nadzorni center,*
- *da je zavarovana za odgovornost za škodo, ki bi lahko nastala pri njenem delu (Čas 2006, 105).*

Tudi pri tej licenci gre za podobne pogoje kot pri drugih licencah, le da mora ZVS za varovanje javnih prireditev imeti najmanj 30 varnostnikov. Ta pogoj izhaja iz dejstva, da je na javnih prireditvah večkrat zbranih približno 3000 udeležencev. To pomeni 100 udeležencev na enega varnostnika, kar pomeni skrajni varnostni minimum. Dodatna zahteva zakonodajalca je, da lahko te naloge opravljajo le varnostniki, ki so strokovno usposobljeni za varovanje javnih zbiranj v skladu s programom, ki ga na predlog zbornice določi minister za notranje zadeve. Ta pogoja sta bistvena, kajti varovanje javnih prireditev, posebej rizičnih javnih prireditev, ne morejo izvajati neusposobljeni varnostniki oziroma premajhno število le teh (Čas 2006, 105).

V Republiki Sloveniji je imelo na dan 10.06.2010 licence za opravljanje varnostnih storitev 111 zasebnih varnostnih služb. Od teh je imelo licenco za varovanje javnih prireditev 25 varnostnih služb:

---

³ Javna zbiranja pomeni javne shode in javne prireditve (ZZasV-NPB3 2009).

- **BBR SECURITY d.o.o.**
- **FIT VAROVANJE d.d.**
- **G7 OSREDNJA REGIJA d.o.o.**
- **G7 – VABACO d.o.o.**
- **G7, družba za varovanje d.o.o.**
- **GORENJE d.d.**
- **GROUP 4 SECURICOR d.o.o.**
(prej Group 4 Securitas d.o.o.)
- **GVS d.d., globalno varnostni servis**
(prej VARNOST DOLENJSKA d.d.)
- **GVS VAROVANJE,**
DRUŽBA ZA VAROVANJE d.o.o.
- **HIT d.d. NOVA GORICA**
- **HTZ VELENJE I.P. d.o.o.**
- **IBS VAROVANJE d.o.o.**
- **NOVA PANORAMA d.o.o.**
- **PROSIGNAL d.o.o.**
- **PROTECT INFRA d.o.o.**
- **RIVAL – VTS d.o.o.**
- **SAVOY d.o.o.**
- **SINTAL d.d.**
- **SINTAL CELJE d.d.**
- **SINTAL FIVA d.d.**
- **SINTAL MARIBOR d.d.**
(prej Interalarm Maribor d.d.)
- **VALINA VAROVANJE d.o.o.**
- **VARNOST KOPER d.o.o.**
- **VARNOST MARIBOR d.d.**
- **VARNOST VIČ d.d.**

Varnostni službi IBSSA d.o.o. je bila licenca odvzeta 1.7.2008, varnostni službi VIP VAROVANJE d.o.o. pa 2.6.2008 (MNZ).

4 ZAKONODAJA

4.1 Zakon o zasebnem varovanju

Zakon o zasebnem varovanju (v nadaljevanju ZZasV)⁴ opredeljuje splošne določbe, pristojne organe, licence in pogoje za opravljanje zasebnega varovanja, ukrepe in dolžnosti

---

⁴ Gre za ZZasV-NPB3, ki je na podlagi prvega odstavka 153. člena Poslovnika državnega zbora pripravljeno neuradno prečiščeno besedilo Zakona o zasebnem varovanju, obsega pa:
 - Zakon o zasebnem varovanju – ZZasV (Uradni list RS, št. 126/03 z dne 18. 12. 2003),
 - Odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije o razveljavitvi tretje alineje 42. člena Zakona o zasebnem varovanju, št. U-I- 33/06-14 (Uradni list RS, št. 16/07 z dne 23. 2. 2007),
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zasebnem varovanju – ZZasV-A (Uradni list RS, št. 102/07 z dne 9.11.2007),
 - Odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije o delni razveljavitvi prvega odstavka 40. člena in druge alineje prvega odstavka 41. člena Zakona o zasebnem varovanju in ugotovitvi, da sta bila prvi odstavek 40. člena in druga alineja prvega odstavka 41. člena Zakona o zasebnem varovanju v ostalem delu v neskladju z Ustavo ter o razveljavitvi drugega odstavka 41. člena Zakona o zasebnem varovanju, št. U-I-65/08-11 (Uradni list RS, št. 96/08 z dne 9. 10. 2008) in
 - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zasebnem varovanju – ZZasV-B (Uradni list RS, št. 41/09 z dne 1.6.2009) (ZZasV-NPB3 2009).

varnostnika, pogoje za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja in storitev oseb iz držav članic Evropske unije (EU), obvezno organiziranje službe varovanja, inšpekcijski nadzor, evidence, kazenske določbe, ter prehodne in kazenske določbe (ZZasV-NPB3 2009).

ZZasV kot tak je zelo pomemben, saj je z njim sistemsko na enem mestu urejeno področje zasebnega varovanja. Ker ZZasV celostno ureja področje zasebnega varovanja, je za diplomsko nalogo potrebno izpostaviti člene, ki zajemajo obravnavano tematiko (glej Tabelo 4.1).

Tabela 4.1: Členi ZZasV z vsebino

Člen:	Vsebina:
33. člen (licenca za varovanje javnih zbiranj)	<p>(1) Za pridobitev licence za varovanje javnih zbiranj mora gospodarska družba ali samostojni podjetnik posameznik izpolnjevati pogoje iz prve, druge, tretje, četrte, šeste in sedme alineje 31. člena tega zakona in imeti najmanj 30 varnostnikov, zaposlenih za nedoločen čas s polnim delovnim časom.</p> <p>(2) Varnostniki iz prejšnjega odstavka morajo biti strokovno usposobljeni za varovanje javnih zbiranj v skladu s programom, ki ga določi minister, pristojen za notranje zadeve.</p> <p>(3) Za varovanje javnih zbiranj se uporabljajo določbe tega zakona, če predpisi, ki urejajo javna zbiranja, gasilstvo in varstvo pred požari, ne določajo drugače.</p> <p>(4) Minister, pristojen za notranje zadeve, podrobneje predpiše način varovanja javnih zbiranj po tem členu.</p>
43. člen (ukrepi varnostnika)	<p>(1) Pri opravljanju nalog zasebnega varovanja sme varnostnik izvajati naslednje ukrepe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opozoriti osebo, naj se oddalji z območja, iz objekta ali prostora, ki ga varuje (v nadaljnjem besedilu: varovano območje), če se tam neupravičeno zadržuje; - ugotoviti istovetnost osebe pri vstopu oziroma izstopu z varovanega območja, kadar je to potrebno za varnost ljudi in premoženja, ki ga varuje, ali če tako določajo pravila na varovanem območju; - površinsko pregledati vrhnja oblačila, notranjost vozila in prtljago osebe pri vstopu oziroma izstopu z varovanega območja, če je to potrebno za varnost ljudi in premoženja, ki ga varuje, in če oseba s tem soglaša; - preprečiti osebi vstop oziroma izstop z varovanega območja, če ta odkloni

	<p><i>pregled iz prejšnje alineje, če nasprotuje ugotavljanju njene istovetnosti ali če so podani drugi razlogi, zaradi katerih je nujno potrebno, da se ji vstop oziroma izstop z varovanega območja prepreči;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zahtevati od osebe, ki ogroža varnost ljudi, premoženje ali red na varovanem območju, da z ogrožanjem takoj preneha ali da zapusti varovano območje;</i> - <i>zadržati osebo, ki je bila zalotena pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca, do prihoda policije;</i> - <i>uporabiti sredstva za vklepanje, če drugače ne morejo zadržati osebe iz prejšnje alineje;</i> - <i>uporabiti fizično silo, če drugače ne more preprečiti osebi vstopa oziroma izstopa z varovanega območja, preprečiti neposrednega ogrožanja življenja ljudi ali premoženja, ki ga varuje ali zadržati osebe do prihoda policije;</i> - <i>uporabljati video nadzorne sisteme in voditi evidenco obiskovalcev na varovanem območju.</i>
<p>44. člen (sorazmernost pri uporabi ukrepov)</p>	<p><i>(2) Varnostnik sme ukrepati samo na način, določen s tem zakonom, da z najmanjšimi škodljivimi posledicami doseže izvršitev naloge. Če je glede na okoliščine dopustno uporabiti več ukrepov, je dolžan uporabiti najprej tistega, ki osebi najmanj škoduje. Z uporabo ukrepa mora varnostnik prenehati takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bil uporabljen, ali ob ugotovitvi, da naloge na ta način ne bo mogel opraviti.</i></p>
<p>45. člen (nošenje in uporaba orožja)</p>	<p><i>(1) Med opravljanjem nalog zasebnega varovanja sme varnostnik nositi strelno orožje v skladu z zakonom, ki ureja posest in nošenje orožja.</i></p> <p><i>(2) Pri opravljanju nalog zasebnega varovanja sme varnostnik uporabiti strelno orožje samo, če ne more drugače:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zavarovati življenja ljudi;</i> - <i>odvrniti neposrednega protipravnega napada, s katerim je ogroženo njegovo življenje ali življenje osebe, ki jo varuje.</i> <p><i>(3) Preden varnostnik uporabi strelno orožje, mora, kadar okoliščine to dopuščajo, osebo, zoper katero naj bi uporabil strelno orožje, opozoriti s klicem: "Stoj, streljal bom!" in z opozorilnim strelom.</i></p>
<p>46. člen (obveščanje policije)</p>	<p><i>(1) Varnostnik, ki osebi omeji gibanje (četrti in šesta alineja prvega odstavka 43. člena), uporabi sredstva za vklepanje (sedma alineja prvega odstavka 43. člena), uporabi fizično silo (osma alineja prvega odstavka 43. člena) ali strelno orožje (drugi odstavek 45. člena), je dolžan o tem takoj obvestiti</i></p>

	<p><i>policijsko postajo, na območju katere so bili ukrepi oziroma strelno orožje uporabljeni.</i></p> <p><i>(2) Če je oseba pri uporabi ukrepov oziroma strelnega orožja iz prejšnjega odstavka telesno poškodovana tako, da potrebuje medicinsko pomoč, je varnostnik dolžan poskrbeti, da jo čim prej dobi, in o tem takoj obvestiti policijsko postajo.</i></p> <p><i>(3) Imetnik licence je dolžan najkasneje v 24 urah od uporabe ukrepov iz prvega odstavka tega člena, o tem pisno obvestiti policijsko postajo, na območju katere so bili ukrepi uporabljeni.</i></p>
<p>47. člen (obveščanje pristojnega organa o kaznivem dejanju)</p>	<p><i>Če varnostnik pri opravljanju nalog zasebnega varovanja ugotovi, da se pripravlja, izvršuje ali je izvršeno kaznivo dejanje, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, je dolžan v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, o tem takoj obvestiti najbližjo policijsko postajo ali podati ovadbo pristojnem državnemu organu.</i></p>
<p>VII. INŠPEKCIJSKI NADZOR</p> <p>60. člen (pristojnost)</p>	<p><i>(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, opravlja inšpektorat, ki deluje v okviru ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.</i></p> <p><i>(2) V inšpektoratu opravljajo inšpekcijski nadzor delavci s posebnimi pooblastili - inšpektorji oziroma inšpektorice (v nadaljnjem besedilu: inšpektorji).</i></p> <p><i>(3) Inšpektor samostojno opravlja naloge inšpekcijskega nadzora, izdaja odločbe in sklepe v upravnem postopku in odreja druge ukrepe, za katere je pooblaščen.</i></p> <p><i>(4) Policija zagotavlja pomoč inšpektorjem skladno z določbami zakona, ki ureja delovanje policije.</i></p> <p><i>(5) Če s tem zakonom ni določeno drugače, se za inšpektorja in za opravljanje inšpekcijskega nadzora uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakona, ki ureja splošni upravni postopek.</i></p>
<p>63. člen (pristojnosti policije)</p>	<p><i>Nadzor nad izvajanjem določb 45., 46., 49. in 51. člena tega zakona opravlja tudi policija.</i></p>

Vir: ZZasV-NPB3 (2009).

4.2 Zakon o javnih zbiranjih

Zakon o javnih zbiranjih (v nadaljevanju ZJZ)⁵ opredeljuje splošne določbe, organiziranje shodov in prireditiv, zagotavljanje reda na shodu oziroma na prireditvi, pristojnosti policije na shodih in prireditvah, nadzor nad izvajanjem zakona, kazenske določbe, ter prehodne in končne določbe. Ta zakon ureja način uresničevanja ustavne pravice do mirnega zbiranja in javnih zborovanj na javnih shodih in javnih prireditvah (UL RS, št. 113/2005).

Pozneje je bil razglašen še Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih zbiranjih (ZJZ-C), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 19. oktobra 2009 (UL RS, št. 85/2009). Z njim so spremenili nekaj členov, nekaj so jih tudi črtali, s tem pa so želeli odpraviti nekatere nejasnosti glede javnih shodov in javnih prireditiv v ZJZ.

Če pogledamo oba zakona, lahko v tabeli 4.2 vidimo, kateri so pomembnejši členi za izbrano temo diplomske naloge. Pri tem so upoštevane spremembe, ki so nastale z ZJZ-C.

Tabela 4.2: Členi ZJZ in ZJZ-C(*) z vsebino

Člen:	Vsebina:
4. člen (pomen izrazov)	<i>2. javna prireditev (v nadaljnjem besedilu: prireditev) je vsako organizirano zbiranje oseb zaradi izvajanja kulturne, športne, zabavne, izobraževalne, verske ali druge aktivnosti tako, da je udeležba brezpogojno ali pod določenimi pogoji dovoljena vsakomur;</i> <i>3. organiziran shod oziroma prireditev je shod oziroma prireditev, pri kateri organizator razglaša (javno oglašuje) oziroma poziva k udeležbi z javno objavo oziroma z vabili, posredovanimi tistim, ki naj se shoda oziroma prireditve udeležijo;</i> <i>9(*). rediteljica oziroma reditelj na shodu oziroma prireditvi (v nadaljnjem besedilu: reditelj) je oseba, ki jo organizator določi, da skrbi za red na shodu oziroma prireditvi;</i>

⁵ Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 30. novembra 2005 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o javnih zbiranjih, ki obsega:

– Zakon o javnih zbiranjih – ZJZ (Uradni list RS, št. 59/02 z dne 5. 7. 2002),

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih zbiranjih ZJZ-A (Uradni list RS, št. 60/05 z dne 24. 6. 2005) in

– Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih zbiranjih ZJZ-B (Uradni list RS, št. 90/05 z dne 10. 10. 2005) (UL RS, št. 113/2005).

	<p>10(*). vodja rediteljev je reditelj, ki vodi in organizira delo rediteljev;</p> <p>11(*). rediteljska služba je zadostno število rediteljev z vodjo rediteljev;</p>
<p>10. člen (splošne dolžnosti organizatorja)</p>	<p>Glede na značaj shoda oziroma prireditve in pričakovano število udeležencev mora organizator za zagotavljanje reda na prireditvenem prostoru zagotoviti rediteljsko službo.</p>
<p>12.a(*) člen (prireditve, za katere ni potrebna prijava)</p>	<p>Če organizator oziroma društvo ali druga organizacija prireditve organizira kot svojo redno dejavnost v okviru dejavnosti gostinskega obrata, ki nudi mehansko ali živo glasbo za ples oziroma družabni program (obratovanje diskotek in nočnih klubov), oziroma takšne prireditve organizira v okviru drugih dejavnosti za prosti čas (obratovanje diskotek ali nočnih klubov brez strežbe pijač), mora zagotoviti vzdrževanje reda z varnostniki v skladu s predpisi, ki urejajo zasebno varovanje, če niso v nasprotju s tem zakonom.</p>
<p>14. člen (vloga)</p>	<p>V prijavi shoda oziroma prireditve in v vlogi, s katero se zaprosi za dovoljenje, je potrebno navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osebne podatke vodje ter vodje rediteljev (osebno ime, EMŠO oziroma datum rojstva in spol, če mu EMŠO ni določen, državljanstvo, naslov stalnega ali začasnega prebivališča); če rediteljsko službo opravlja subjekt, ki se ukvarja z dejavnostjo varovanja ljudi in premoženja, pa tudi njegove podatke (firma, sedež, matična številka, osebno ime odgovorne osebe); – način varovanja shoda oziroma prireditve z navedbo števila rediteljev ter ukrepov za zagotovitev reda, varnosti življenja in zdravja udeležencev in drugih oseb, varnosti premoženja, da ne bo ogrožen javni promet in da ne bo nedopustno obremenjeno okolje.
<p>22. člen odgovornost vodje)</p>	<p>Vodja je dolžan sodelovati s policijo in upoštevati morebitne predlagane ukrepe policije za zagotovitev reda na shodu oziroma prireditvi.</p>
<p>24. člen (reditelj)</p>	<p>Reditelj je lahko le državljan Republike Slovenije, ki je star najmanj 18 let in ima ustrezne psihofizične sposobnosti za opravljanje nalog reditelja glede na značaj shoda oziroma prireditve.</p> <p>Reditelj mora biti s posebnim telovnikom ali trakom ali kako drugače na obleki vidno označen z napisom "reditelj".</p> <p>Reditelj ne sme biti oborožen ali uporabljati drugih prisilnih sredstev.</p>

<p>25. člen (naloge reditelja)</p>	<p><i>Reditelj predvsem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – skrbi za red na shodu oziroma prireditvi; – prepreči dostop osebi, ki bi želela na shod oziroma prireditev prinesiti predmete oziroma snovi iz tretjega odstavka 23. člena tega zakona; – prepreči dostop osebi, ki je vidno pod vplivom alkohola in je pričakovati, da bo v takšnem stanju kršila red. <p><i>Za izvrševanje svojih nalog reditelj udeleženca usmerja, obvešča, opozarja, izreka prepovedi ter s fizično ali mehansko oviro prepreči dostop na prireditveni prostor. Kadar je za izvrševanje naloge iz druge alineje prejšnjega odstavka tega člena to nujno potrebno, lahko reditelj pri vstopu na prireditveni prostor površinsko pregleda osebno prtljago udeleženca, če udeleženec s tem soglaša.</i></p> <p><i>Če na shodu ali prireditvi rediteljsko službo zagotavlja subjekt, ki opravlja dejavnost varovanja javnih zbiranj, lahko reditelji varnostniki izvajajo tudi druge ukrepe, ki jih določa zakon, ki ureja zasebno varovanje, če so za vzdrževanje reda nujni in niso s tem zakonom prepovedani.</i></p> <p><i>O svojem posredovanju in ukrepih mora reditelj obveščati vodjo rediteljev, ta pa vodjo.</i></p>
<p>26. člen (zaposilo za pomoč policije)</p>	<p><i>Kadar reditelji na shodu oziroma prireditvi ne morejo zagotoviti reda in je pri kršitvi udeleženo večje število oseb ali kadar je ogrožen javni red, mora vodja zaprositi za pomoč policijo.</i></p> <p><i>(*Če policija oceni, da je na prireditvi javni red ali življenje in zdravje udeležencev ogroženo, ker število udeležencev presega zmogljivost prireditvenega prostora, od vodje zahteva, da prepreči nadaljnji dostop na prireditveni prostor in zagotovi, da se število udeležencev zmanjša na število zmogljivosti prireditvenega prostora.</i></p>
<p>28. člen (dolžnost policije)</p>	<p><i>Če je shod oziroma prireditev organizirana v skladu z določbami tega zakona, je policija dolžna zagotoviti, da shod oziroma prireditev ne bo motena ali ovirana.</i></p> <p><i>Policija občasno nadzira potek shodov in prireditev.</i></p>
<p>29. člen (vzdrževanje javnega)</p>	<p><i>Policija po uradni dolžnosti vzdržuje javni red ob sprevodih in demonstracijah, velikih mednarodnih športnih prireditvah ter ob neorganiziranih shodih.</i></p>

reda)	
30. člen (pomoč policije)	<i>Organizator shoda oziroma prireditve je v primerih iz prejšnjega odstavka dolžan sodelovati s policijo tudi pri načrtovanju ukrepov za vzdrževanje reda na shodu oziroma prireditvi.</i>

Vir: UL RS (št. 59/2002 in št. 85/2009).

4.3 Zakon o policiji

Zakon o policiji (v nadaljevanju ZPol)⁶ opredeljuje splošne določbe, naloge in organizacijo policije, policijska pooblastila, zbiranje, varstvo in zavarovanje podatkov, delovna razmerja in posebnosti ureditve s področja zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, disciplinsko in odškodninsko odgovornost, izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje, pomožno policijo, priznanja, zaščito uniforme, položajnih oznak in simbolov, prehodne in končne določbe (UL RS, št. 66/2009).

Zaradi ustanovitve Nacionalnega preiskovalnega urada (NPU) je bil sprejet tudi Zakon o dopolnitvah Zakona o policiji (ZPol-H), s katerim so k ZPol pri členu 6 dodali še člene 6.a, 6.b, 6.c in 6.č, ki urejajo področje NPU-a (UL RS, št. 22/2010).

Tabela 4.3 nam prikazuje tiste člene in njihovo vsebino iz ZPol, ki se tičejo policije, ZVS in javnih prireditev.

Tabela 4.3: Členi ZPol z vsebino

Člen:	Vsebina:
3. člen (naloge)	<i>1. varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi; 3. vzdrževanje javnega reda; 9. izvajanje nalog, določenih v tem in drugih zakonih in podzakonskih predpisih.</i>
21. člen	<i>Policijske postaje in policijske uprave sodelujejo v okviru svojih pristojnosti z organi lokalnih skupnosti na področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti v lokalni skupnosti.</i>

⁶ Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 15. julija 2009 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o policiji, ki obsega predhodne zakone in podzakonske predpise (UL RS, št. 66/2009).

	<i>Policijske postaje in policijske uprave sodelujejo tudi z drugimi organi, organizacijami in institucijami, katerih dejavnost je usmerjena k zagotavljanju večje varnosti oziroma k vzpodbujanju varnostnega samoorganiziranja prebivalcev, ter jim v okviru svojih pristojnosti in možnosti nudijo pomoč.</i>
--	--

Vir: UL RS (št. 66/2009).

4.4 Uredba o obveznem organiziranju službe varovanja na javnih prireditvah

Uredba o obveznem organiziranju službe varovanja na javnih prireditvah opredeljuje splošne določbe, vzpostavitev in prenehanje službe varovanja, dokumente varovanja, zagotavljanje minimalnega obsega varovanja, nadzor, kazenske določbe, ter prehodno in končno določbo (UL RS, št. 22/2010).

Ta uredba določa način organiziranja službe varovanja, vsebino načrta varovanja in kazenske določbe za zavezanca, ki morajo v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja, zagotoviti varovanje javnih prireditev v skladu s predpisi, ki urejajo zasebno varovanje. Uredba je za zavezanca izrednega pomena, kar je razvidno tudi iz tabele 4.4, v kateri so zajeti nekateri člani z vsebino (UL RS, št. 22/2010).

Tabela 4.4: Členi Uredbe o obveznem organiziranju službe varovanja na javnih prireditvah z vsebino

Člen:	Vsebina:
2. člen (pomen izrazov)	<p><i>1. zavezanci so subjekti iz 12.a člena Zakona o javnih zbiranjih;</i></p> <p><i>2. načrt varovanja je dokument zavezanca, ki določa način in obseg fizičnega ali fizičnega in tehničnega varovanja javnih prireditev;</i></p> <p><i>3. ocena stopnje tveganja je ocena nevarnosti, da bi na javni prireditvi prišlo do hujše kršitve reda, pri kateri je udeleženo večje število oseb, ali do ogrožanja javnega reda, do nasilja oziroma splošnega nereda in s tem do ogrožanja varnosti ljudi in premoženja oziroma ogrožanja javnega prometa ter je podlaga za izdelavo načrta varovanja;</i></p> <p><i>4. varovano območje so prostori, objekti in njihova bližnja okolica ali območja in parkirne površine, ki so potrebni za izvedbo javne prireditve, s katerimi razpolaga in na njih v času prireditve vzdržuje red organizator;</i></p>
3. člen	<i>(1) Zavezanec mora vzpostaviti in zagotavljati službo varovanja.</i>

(organiziranost)	<i>(2) Zagotavljanje službe varovanja zajema izdelavo ocene tveganja, načrta varovanja in redno izvajanje fizičnega ali fizičnega in tehničnega varovanja javnih prireditev na podlagi izdelanega načrta.</i>
5. člen (ocena stopnje tveganja)	<p><i>(1) Ocena stopnje tveganja se izdelava ob upoštevanju narave in programa prireditve, prireditvenega prostora, števila in strukture udeležencev, trajanja prireditve ter drugih okoliščin, ki vplivajo na zagotavljanje varnosti.</i></p> <p><i>(3) Izdelovalec pri pripravi ocene stopnje tveganja sodeluje s policijo, občinskim redarstvom in lokalno skupnostjo. Policija mu nudi podatke o prekrških, kaznivih dejanjih in drugih varnostnih dogodkih na območju.</i></p> <p><i>(4) Ocena stopnje tveganja je podlaga za določitev načina in obsega fizičnega ali fizičnega in tehničnega varovanja javne prireditve v načrtu varovanja.</i></p>
6. člen (načrt varovanja)	<p><i>(7) Način izvedbe fizičnega varovanja mora določati obseg fizičnega in tehničnega varovanja ter naloge in postopke, ki se v različnih fazah javne prireditve (na začetku, vrhuncu, zaključku, itd.) uporabijo za izvedbo varovanja.</i></p> <p><i>(10) Opredelitev sodelovanja s pristojnimi službami vsebuje opredelitev pogojev (primerov), ki morajo biti izpolnjeni, ko je treba z varovanega objekta in območja poklicati policijo in pristojni regijski center za obveščanje, ki obvesti gasilce, službo nujne medicinske pomoči in druge pristojne službe. Vsebovati mora oznako delovnega mesta (vodja varovanja) na varovanem objektu in območju, ki je zadolženo za klic pristojne službe, ter naslove in telefonske številke policije in pristojnega regijskega centra za obveščanje, ki se jih pokliče, ko so za to izpolnjeni pogoji.</i></p> <p><i>(12) Načrt varovanja mora biti izdelan tako, da so ukrepi prilagojeni posamezni splošni oceni tveganja. Zavezanec mora zagotoviti, da se načrt varovanja ažurira sproti glede na spremenjene okoliščine oziroma oceno stopnje tveganja.</i></p>
8. člen (min. obseg varovanja)	<i>(6) Zavezanec za zagotavljanje reda na prireditvi ne sme imeti angažiranih rediteljev ali drugih oseb, ki bi poleg varnostnikov skrbele za red na prireditvi.</i>
10. člen (nadzor)	<i>Zavezanci morajo inšpektoratu, ki opravlja nadzor nad izvajanjem te uredbe omogočiti vpogled v načrt varovanja. Načrt varovanja morajo zavezanci hraniti na varovanem območju.</i>

Vir: UL RS (št. 22/2010).

4.5 Resolucija o strategiji nacionalne varnosti

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije je temeljni dokument na področju nacionalne varnosti. Opredeljuje nacionalne interese, varnostna tveganja in vire ogrožanja države, njenih institucij, državljanov ter usmeritve, ukrepe in mehanizme za zagotavljanje nacionalne varnosti. Kot konstitutiven dokument nakazuje sistemsko-organizacijske rešitve na zunanjepolitičnem, obrambnem in notranje varnostnem področju ter področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (UL RS, št. 56/2001).

Tako je v Resoluciji o strategiji nacionalne varnosti (ReSNV) v točki 4.3, ki govori o politiki zagotavljanja notranje varnosti zapisano, da se politika zagotavljanja notranje varnosti izraža tako z delovanjem oblastnih organov, kot tudi z delovanjem subjektov varnostnega sistema v ožjem smislu. Zato je ob teh aktivnostih za uspešno zagotavljanje notranje varnosti pomembno delovanje subjektov kot so policija, obveščevalne in varnostne službe, državno tožilstvo, pravosodni ter inšpekcijski in drugi nadzorni organi. Republika Slovenija pa dejavnost organov in služb varnostnega sistema v ožjem smislu usklajuje z evropskim pravnim redom (UL RS, št. 56/2001).

S prej naštetimi institucijami in organizacijami pa pri zagotavljanju notranje varnosti sodelujejo tudi državljanji, ki tako prispevajo k preprečevanju protipravnih in škodljivih dejavnosti ter pojavov. K notranji varnosti prispeva tudi dejavnost zasebnega varstva, sestavljena iz zasebnega varovanja in detektivske dejavnosti, pa tudi druge dejavnosti po posameznih področjih zagotavljanja splošne varnosti ljudi in premoženja (UL RS, št. 56/2001).

5 SODELOVANJE ZASEBNIH VARNOSTNIH SLUŽB IN POLICIJE

Sodelovanje med obema subjektoma poteka na različne načine. V zadnjih letih so namreč zasebno varnostne službe prevzele del nalog, ki so bile prej v domeni policije. Tako postaja na primer spremljanje denarnih in vrednostnih pošiljk vedno bolj domena zasebnih varnostnih institucij. Policija lahko zbira podatke iz podzemlja in na ta način, ne da bi pri tem kršila določbe o varovanju osebnih podatkov, prepreči morebiten napad na varovane take pošiljke, kar je vsekakor v interesu prizadete zasebno varnostne firme. Zasebni varnostniki pa pri

svojem delu velikokrat pridejo v situacije, ko lahko s svojimi aktivnostmi pomagajo policiji pri preiskavah različnih kaznivih dejanj. Varnostnik lahko storilca kaznivih dejanj prime ali ga prepodi in si zapomni njegov opis ali registrsko številko in tako pripelje policijo do storilca. Zato so urejena razmerja med policijo in zasebnimi varnostnimi službami v strateškem interesu policije. Vendar pa mora armada zasebnih varnostnikov, ki od policije prevzema nekatere tradicionalne naloge, nase prevzeti tudi del rizika za uspešno zatiranje vsakodnevnega kriminala (Dvoršek 1998).

Meško (1999, 203–206) ugotavlja, da je zelo veliko področij kjer bi policisti in zasebni varnostniki lahko uspešno sodelovali. Prav tako verjame, da policisti na področju preprečevanja premoženjskih kaznivih dejanj oškodovancem svetujejo, da je mogoče višjo stopnjo varnosti dosegati s storitvami zasebnih varnostnih služb.

Večkrat pa je sodelovanje zaradi različnih dejavnikov oteženo, kar potem vpliva tudi na samo učinkovitost obojih. Tako Anžič (1997) ugotavlja, da se policisti zaradi nadziranja dela varnostnikov večkrat obnašajo vzvišeno in arogantno. Težave pa lahko nastanejo tudi zaradi tega, ker ima policist večjo odgovornost, saj ravna v imenu države, zasebni varnostniki pa so odgovorni predvsem svojemu podjetju (Čas 1997). Do slabših odnosov med policijo in ZVS prihaja tudi zaradi tega, ker imajo ZVS večkrat boljšo in kakovostnejšo opremo kot policisti. Dogaja pa se tudi, da zasebne varnostnike najamejo ljudje, ki ne marajo policije in potem izpade, kot da ZVS varujejo kriminalce (Meško 1997).

5.1 Primerjava pristojnosti ZVS in policije

»Razmejitev dejavnosti oziroma opravil in nalog med policijo in zasebnimi varnostnimi službami ni enostavna, saj ugotavljamo, da se vse več policijskih dejavnosti privatizira« (Čas 1997, 103).

Če primerjamo med sabo Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-NPB3) in Zakon o policiji (ZPol-UPB7) lahko kaj hitro ugotovimo, da se nekatere pristojnosti med seboj pokrivajo. Razlike med njimi pa nastajajo, ker so pri zasebnem varstvu dejavnosti odvisne predvsem od varnostnih potreb naročnika. Ta namreč pogosto celo narekuje varnostna opravila, saj meni, da gre pri nalogah ZVS za neke vrste nadgradnjo policijskih nalog, ki jih mora plačati.

Tabela 5.1: Pristojnosti ZVS in policije

PRISTOJNOSTI ZVS	PRISTOJNOSTI POLICIJE
<ul style="list-style-type: none"> - Varovanje oseb, - varovanje ljudi in premoženja, - prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošiljk, - varovanje javnih zbiranj, - upravljanje z varnostno-nadzornim centrom (VNC), - načrtovanje varnostnih sistemov, - izvajanje sistemov tehničnega varovanja, - izvajanje ostalih nalog. 	<ul style="list-style-type: none"> - Varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi, - preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, - vzdrževanje javnega reda, - nadzor in urejanje prometa na javnih in nekategoriziranih cestah, - varovanje državne meje in mejna kontrola, - opravljanje nalog, določenih v predpisih o tujcih, - varovanje določenih oseb, organov, objektov in okolišev, - varovanje določenih delovnih mest in tajnosti podatkov državnih organov, - izvajanje ostalih nalog.

Vir: povzeto po ZZasV-NPB3 (2009) in ZPol-UPB7 (2009).

Naloge, ki so skupne obema subjektoma, so v tabeli 5.1 označene s krepko pisavo. Vidimo, da imajo oboji pristojnosti iz varovanja oseb in premoženja, vzdrževanjem javnega reda, ter tudi nekatere ostale naloge. K tem bi pri obeh lahko šteli varstvo zasebnosti, nadzorovanje vstopanja in izstopanja iz prostorov ter objektov, opozarjanje, ukazovanje ter ugotavljanje identitete, opravljanje varnostnega pregleda, pridržanje oseb in podobne naloge. Torej so obojim skupne naloge, pri katerih gre bolj za direktno odvracanje nevarnosti. Te pristojnosti, ki so skupne obojim, pa so ravno javne prireditve. Večje javne prireditve tako vedno spremljajo tako zasebne varnostne službe kot policija. Zato si danes več sploh ne moremo predstavljati kake pomembnejše nogometne tekme ali kakšne druge večje javne prireditve, kjer bi na primer srečali samo policijo ali po drugi strani samo varnostnike. Ravno zaradi tega je pomembno, da so med seboj voljni in sposobni sodelovati.

5.2 Primer sodelovanja policije in družbe Varnost Maribor d.d.

Varnost Maribor d.d. je drugo največje zasebno varnostno podjetje v Sloveniji, v katerem imajo zaposlenih 900 varnostnikov. Družba je pridobila vseh sedem licenc po ZZasV, torej lahko izvaja vse storitve s področja zasebnega varovanja. V družbe se zavedajo, da je sodelovanje s policijo izrednega pomena. Hartman⁷ (glej prilogo A) ugotavlja, da je za zasebno varnostno službo zelo pomembno, da ima na konkretnih policijskih postajah dobre kontakte s posameznimi vodji za javna zbiranja. Ko je enkrat ta mreža dobro razpredena, se lahko nanje obrneš tudi za neformalne zadeve, ki ti jih včasih pomagajo rešiti, popraviti, lahko ti pa dajo tudi kakšen praktičen nasvet. Hartman pravi, da uradno med njimi, organizatorjem in policijo poteka sodelovanje za tiste prireditve, za katere upravna enota razpiše ustno obravnavo, na katerih izmenjajo koristne informacije. Je pa problem to, ker je treba na obravnave prinesiti že v naprej izdelan načrt varovanja, čeprav bi naj bila ravno ustna obravnava tisti zadnji razgovor, kjer bi dobili najpomembnejše informacije o sami prireditvi, ter potem na podlagi tega naredili načrt varovanja. Na teh ustnih obravnavah da potem policija soglasje k načrtu varovanja, ki je izdelan s strani zasebno varnostnega podjetja, torej da policija soglasje tudi k predvidenemu številu varnostnikov za konkretno prireditve. Do sodelovanja s policijo prihaja tudi preko sistema nadzora, ki ga opravlja policija nad delom varnostnikov. Hartman ugotavlja še, da je za zagotavljanje varnosti na javnih prireditvah potrebno dobro sodelovanje zasebno varnostnih služb in policije. Čeprav imajo zasebno varnostne službe dober kader, bi namreč zaradi pooblastil lahko bilo zagotavljanje varnosti izključno s strani zasebno varnostnih služb pomanjkljivo.

5.3 Primer sodelovanja policije in koncerna Sintal

V koncernu Sintal je zaposlenih preko 1800 oseb, združuje 13 pravnih oseb, pokriva območje cele Republike Slovenije. S tem se Sintal uvršča med vodilne zasebno varnostne službe v Republiki Sloveniji, saj med drugimi izvaja storitve tehničnega varovanja, fizičnega varovanja, upravljanja stavb, čistilne servise, projektiranje in razvojne storitve. Po besedah Kuhanca⁸ (glej prilogo B) lahko med njimi in policijo prihaja do sodelovanja že pred prireditvijo, če se izkaže potreba za to. Drugače pa sodelujejo s policijo na sestankih pred izdelavo FIT načrta, nato pa na samem prireditvenem prostoru, kjer so naloge že v naprej

---

⁷ **Jožek Hartman** je vodja sektorja za javna zbiranja pri Varnost Maribor. Njegov največji projekt do sedaj je bil varovanje nogometne tekme med Slovenijo in Rusijo, ki so jo varovali z 250 varnostniki.

⁸ **Zoran Kuhanec** je privatni detektiv, zaposlen v koncernu Sintal kot vodja sektorja za Prekmurje in Prlekijo.

dogovorjene in definirane, zato poteka njihovo sodelovanje usklajeno. Sodelovanje pa poteka tudi v obliki nadzora nad varnostnimi službami, ki ga izvajajo v glavnem policisti na terenu.

6 VAROVANJE JAVNIH PRIREDITEV

Zagotavljanje varnosti in reda na javnih prireditvah se v bistvu začne z organizatorjem, ki mora prireditve organizirati tako, da bo za red in varnost poskrbljeno, kar določa tudi 10. člen Zakona o javnih zbiranjih (2002). Organizator lahko zagotavljanje reda sklene s posamezniki kot reditelji, ali pa s katero od zasebno varnostnih služb. Če gre za rizične prireditve je najboljša kombinacija obeh, se pravi posamezniki kot reditelji in zasebni varnostniki. Kar se tiče celotne organizacije javne prireditve pa je nepogrešljiv Zakon o javnih zbiranjih.

Javne prireditve v RS lahko varujejo samo ZVS, ki imajo licenco za tovrstno dejavnost, saj se je v preteklosti že večkrat zgodila tragedija, kjer je zatajila varnostna služba – primer tragedije v lokalni Lipa v Spodnjih Pirničah.

Zato je potrebno že predhodno pripraviti načrt varovanja, pri čemer se izhaja iz ocene rizičnosti javne prireditve. Tako policija načrtuje in izvaja določene ukrepe že pred, med in po javni prireditvi. Ves čas poteka javne prireditve pa mora vodja varovanja (pristojni policist) preverjati, ali organizator upošteva vse ukrepe, tudi dodatne, če mu jih je ob izdaji dovoljenja naložil za to pristojni organ.

Pri varovanju javnih prireditev pa ne gre brez sodelovanja med policijo in ZVS. Dvoršek (1998, 119) pravi, da postaja zavarovanje množičnih prireditev vedno bolj v domeni obeh institucij, zato je za uspešno zagotavljanje varnosti nujno medsebojno sodelovanje pri načrtovanju in realizaciji.

Resnično dobro varovana prireditve je tista, za katero se zdi, da varnostna služba pravzaprav sploh ne bi bila potrebna. Načrtovanje prireditve vključuje oceno razmer v lokalnem okolju, svetovanje in pomoč pri izbiri prireditvenega prostora, zasnovo ureditve samega prizorišča, dostopnih poti in parkirišč, oceno potrebnega števila in vrste prevoznih sredstev, način prodaje vstopnic, prihod in odhod nastopajočih ter obiskovalcev, pa tudi načine ukrepanja v primeru posameznih incidentov. V varnostni načrt vključimo tudi vse predvidene potencialne nevarnosti, tveganja in tako

imenovana ozka grla ter ustrezne rešitve. Med priprave na prireditve sodi varovanje prireditvenega prostora pred samim začetkom dogajanja, postavljanje zaščitnih ograj in varnostnih koridorjev, zagotovitev varnega dostopa nastopajočim in ostalim pomembnejšim gostom, zagotavljanje nemotenega dela ostalim tehničnim službam organizatorja, zaščita prireditvene opreme z vsemi ustreznimi varnostnimi pripomočki, postavitev usmerjevalnih in informativnih tabel. Pogosto varnostniki poskrbijo tudi za varen sprejem in namestitev določenih gostov oziroma udeležencev. Z dobrimi pripravami na prireditve lahko v največji meri zavarujemo prireditve in se izognemo morebitnim nesporazumom, zapletom, tveganju in nevarnosti. V času trajanja prireditve določeno stopnjo varnosti zagotavlja že sama prisotnost dobro vidnih, vendar ne uniformiranih redarjev in varnostnikov. Poleg nadzora nad obiskovalci in njihovega usmerjanja na zanje predvidena mesta v prireditvenem prostoru ter varovanja posebnih gostov in udeležencev delo varnostne službe vključuje tudi pregled in izločanje nevarnih predmetov in ponarejenih vstopnic, preventivna opozorila in pogovore s potencialno problematičnimi obiskovalci, koordinacije z reševalci, gasilci in ostalimi tehničnimi službami, seveda pa tudi posredovanje v primeru incidentov (Skupina G7).

6.1 Primer družbe Varnost Maribor d.d.

Pri Varnost Maribor je predpogoj za vsako varovanje javnih prireditev pogodba, šele nato se začnejo priprave, ki potekajo v skladu s procesom za varovanje javnih zbiranj (ISO STANDARD 9001/2009). Kot pravi Hartman (glej prilogo A), je glede na specifiko prireditve potrebno najti primeren kader, pripraviti načrt varovanja, seznaniti vodje posameznih skupin oziroma sektorjev glede poteka varovanja, pripraviti tehnično opremo (UKV postaje, telovnike, varnostne ograje,...), pripraviti skupine in določiti njihove vodje. Vsak varnostnik, ki se udeležuje javnih zbiranj, mora imeti opravljeno specialistično izobraževanje za javna zbiranja, kar pomeni, da mora opraviti tečaj v obsegu približno 100 ur, kjer spozna teoretične kot tudi praktične osnove. Na samem prireditvenem prostoru je treba razdeliti varnostnike in jih poučiti, izvesti prireditve, reševati konfliktne situacije, po potrebi tudi iz štaba, na koncu pa z vsemi pristojnimi službami narediti še analizo prireditve in varovanja. Varnostniki na javnih prireditvah opravljajo naloge v skladu z ZZasV, kar konkretno pomeni, da izvajajo cestne zapore, izvajajo kontrole vstopnic, površinske preglede in podobno. Kot ugotavlja Hartman (priloga A), pri varovanju rizičnih javnih prireditev ne bi smelo biti razlik v

opremljenosti in usposobljenosti med policisti in varnostniki. Dogaja se namreč, da kakšne prireditve varujejo take varnostne službe, ki za to niso najbolj opremljene in usposobljene. Čeprav je Varnost Maribor druga največja tovrstna družba v Sloveniji, se tudi pri njih zaradi velikega povpraševanja po tovrstnem delu včasih srečujejo s problemi operativne zmogljivosti, vendar so jih do zdaj vedno uspešno odpravili.

6.2 Primer koncertna Sintal

Za varovanje javnih prireditev koncertna Sintal najemajo razne državne institucije, zavodi, pravne osebe v zasebni lasti, fizične osebe kot samostojni podjetniki in fizične osebe posamezniki. Najpogosteje gre za varovanje kampanj, varovanje državnih prireditev, varovanje shodov, koncertov, demonstracij, varovanje tekem in ostalih prireditev. Kot pravi Kuhanec (priloga B), je tudi pri njih osnovnega pomena za varovanje javnih prireditev podpis pogodbe, čemur potem sledi izdelava FIT načrta. Nato pride do dogovora med naročnikom, izvajalcem in po potrebi UE in policijo, prav tako pa naredijo rezervni načrt za primer izgrediv ter ukrepov v teh primerih. Sintalovi varnostniki so za varovanje javnih prireditev ustrezno kadrovske usposobljeni z opravljenimi NPK, vsi imajo letna izobraževanja, se seznanjajo z zakonodajo in imajo izkušnje s področja varovanja prireditev. Naloge in pooblastila, ki jih opravljajo varnostniki so definirana v 43. členu ZZasV in jih ne smejo presežati oziroma zlorabljati, prav tako pa opravljajo specifične naloge glede na potrebe vsakega fizičnega varovanja, glede na teren, občinstvo in podobno. Kuhanec (priloga B) meni tudi, da so v RS vse te javne prireditve, proslave in tekme varovane za nianso boljše kot v tujini oziroma pri naših sosedih, včasih celo preveč pikolovsko, a se na koncu izkaže, da je to v konfliktnih situacijah primerno in se takrat obrestuje.

7 NADZOR NAD ZASEBNIMI VARNOSTNIMI SLUŽBAMI

Zasebne varnostne službe ne morejo in ne smejo delovati samovoljno, čeprav je država na njih zavestno prenesla nekatere svoje dejavnosti in jim s tem naložila kaj in kako naj delajo. Država mora nadzirati zasebni interes, kajti ta zasebnik pri opravljanju svojega dela, tako kot tudi državna policija, prihaja v konflikt s človekovimi pravicami in svoboščinami na eni in določenimi interesi na drugi strani (Gostič 1997, 162).

7.1 Inšpekcijski nadzor

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem ZZasV in predpisov izdanih na njegovi podlagi opravlja inšpektorat, ki deluje v okviru Ministrstva za notranje zadeve. Osnovni namen inšpekcije na področju zasebnega varovanja je odkrivati in preprečevati morebitne zlorabe, nedovoljene posege v človekove pravice na eni strani ter posege v pristojnosti policije na drugi strani. Tako inšpekcijski nadzor predstavlja bistveni element delovanja državne uprave, saj se z njim zagotavlja nadzor nad izvrševanjem veljavnega pravnega reda. Postopek pri izvajanju nadzora nad dejavnostjo zasebnega varovanja mora potekati v skladu z ZZasV, Zakonom o inšpekcijskem nadzoru in Zakonom o splošnem upravnem postopku. Nadzor pa je lahko *reden*, *izreden* ali *ponoven*, glede na izvedbo pa *napovedan* in *nenapovedan* (Čas 2010, 160–161).

Naloge inšpekcijskega nadzora samostojno opravljajo inšpektorji in pri tem izdajajo odločbe in sklepe v upravnem postopku ter odredijo druge ukrepe, za katere so pooblašteni. Zanimivo je, da je Zakon o spremembah in dopolnitvah ZZasV odpravil vse določbe o oblikah in načinu opravljanja nadzora inšpektorjev, pri čemer gre za poenostavljanje tega zelo pomembnega področja (Čas 2010, 161–162).

Tako je po prej veljavnem Zakonu o zasebnem varovanju inšpektor opravljal nadzor nad izvrševanjem predpisov na področju zasebnega varovanja s tem, da je:

- *preverjal statusne zadeve zasebnega varovanja,*
- *preverjal strokovne zadeve zasebnega varovanja,*
- *preverjal obstoj in vsebino evidenc pri imetniku licence,*
- *ugotavljal kršitve opravljanja dejavnosti, ki niso združljive z zasebnim varovanjem,*
- *preverjal vzpostavitev obveznega organiziranja službe varovanja,*
- *pri izvajanju inšpekcijskega nadzora sodeloval z državnimi organi in organizacijami ter*
- *organizacijami z javnim pooblastilom (Čas 2010, 162).*

7.1.1 Inšpekcijski ukrepi

Z inšpekcijskimi ukrepi lahko inšpektor učinkovito opravlja nadzor nad zakonitostjo dela ZVS in varnostnikov ter nadzor nad drugim zasebno varnostnim osebjem. Inšpektor ima poleg splošnih pooblastil, določenih v zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, pravico in dolžnost:

- *začasno prepovedati opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja do odprave ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti,*
- *ob ugotovljenih pomanjkljivostih ali nepravilnostih pri varovanju javnih zbiranj od organizatorja zahtevati prekinitev ali razpustitev prireditve, prostore zapečatiti do odločitve pristojnega organa,*
- *prepovedati opravljanje neposrednega dela in nalog varnostnemu osebju, ki ne izpolnjujejo pogojev, predpisanih z Zakonom o zasebnem varovanju,*
- *predlagati Ministrstvu za notranje zadeve odvzem licence in*
- *zahtevati od odgovorne osebe pisna pojasnila v zvezi predmetom nadzora (Čas 2010, 165).*

Prav tako je naloga inšpektorja, da prepove nezakonito izvajanje zasebnega varovanja vsakomur, ki:

- *opravlja zasebno varovanje brez predpisane licence ali v nasprotju z izdano licenco,*
- *ne sklene zavarovanja za poklicno odgovornost,*
- *opravlja zasebno varovanje brez pisne pogodbe ali v nasprotju z njo,*
- *opravlja zasebno varovanje z osebami, ki ne izpolnjujejo pogojev za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja,*
- *opravlja dejavnosti, nezdržljive z zasebnim varovanjem in*
- *če ima pri opravljanju zasebnega varovanja v posesti ali uporablja druga prisilna sredstva, nevarne predmete, kot tudi pse, konje ali druge živali (Čas 2010, 165).*

7.2 Nadzor s strani policije

V Zakonu o zasebnem varovanju je v 63. členu zapisano, da lahko nadzor nad zasebnim varovanjem opravlja tudi policija in sicer v zvezi z:

- *nošenjem in uporabo orožja,*

- *obveščanjem policije o omejitvi gibanja, uporabi sredstev za vklepanje, uporabi fizične sile, strelnega orožja in drugih primerih iz 46. člena,*
- *nošenjem in uporabo službene izkaznice in delovne obleke (Čas 2010, 166).*

Namen zgornje določbe iz ZZasV je predvsem nadzor nad zakonitostjo uporabljenih ukrepov in dolžnosti varnostnika, ter pravočasnega in doslednega obveščanja policije v vseh primerih, za katere je to določeno. Če pa varnostnik oziroma zasebna varnostna služba ne ravna v skladu z obveznostmi ki so navedene zgoraj, stori prekršek, za katerega je predpisana globa. Zakonitost uporabe varnostnikovih ukrepov in dolžnosti ter izpolnjevanje obveznosti varnostnikov in zasebnih varnostnih služb v zvezi z obveščanjem policije so torej bistvene naloge policijskega nadzora (Čas 2006, 162).

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zasebnem varovanju je v 60. členu določeno tudi, da policija zagotavlja pomoč inšpektorjem, kadar le ti opravljajo inšpekcijski nadzor nad zasebnim varovanjem. Ta pomoč pa mora biti v skladu z določbami zakona, ki ureja delovanje policije (Čas 2010, 167).

7.3 Druge oblike nadzora

K drugim oblikam nadzora nad izvajanjem zasebnega varovanja lahko štejemo različne oblike nadzora, ki ga opravljajo pristojne inšpekcijske službe ter nadzor drugih pristojnih organov in institucij (Čas 2010, 167).

Čas (2010, 167) ugotavlja, da se lahko nadzor pristojnih inšpekcijskih služb nanaša na tehnična sredstva, ki se uporabljajo pri neposrednem tehničnem varovanju oseb in premoženja. Ta nadzor pa lahko pristojne inšpekcijske službe opravljajo v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe in v skladu z ZZasV.

Drugi organi in institucije praviloma ne opravljajo neposrednega nadzora nad izvajanjem pooblastil in uporabo najmanjše potrebne sile, pač pa se ti subjekti vključujejo v ugotavljanje zakonitosti izvajanja pooblastil in uporabe najmanjše potrebne sile posredno, ko bo podana kazenska ovadba, predlog sodniku za prekrške, vložena zasebna tožba, podana pritožba in podobno. Tako med druge organe in institucije spadajo predvsem državna tožilstva, sodišča,

Zbornica Republike Slovenije za zasebno varovanje, inšpekcijski organi, razne komisije za pritožbe in ostali (Čas 1995, 83).

Neformalni nadzor nad delom ZVS in zaposlenih varnostnikov opravljajo tudi tisti, ki najemajo in plačujejo zasebno varovanje, ga ocenjujejo in nadzirajo, ter se mu lahko ob nekvalitetnem in neučinkovitem varovanju tudi odpovejo (Čas 2010, 167).

Druge vrste nadzora nad delom ZVS pa na nek način opravljajo tudi sredstva javnega obveščanja, kot so tisk, internet, radio in televizija, ki lahko bistveno pripomorejo na razvoj situacije na trgu zasebno varnostnih storitev. ZVS, še posebej njihove varnostnike in drugo varnostno osebje pa ocenjujejo tudi drugi ljudje, še posebej tisti, ki prihajajo v stik z dejavnostjo zasebnega varovanja (Čas 2010, 167).

8 ZAKLJUČEK

Zasebne varnostne službe so torej postale vezni člen med potrebami po večji varnosti in zmožnosti države, da to varnost zagotovi. Če pogledamo število teh služb lahko hitro ugotovimo, da je teh precej in da je to področje dobro razvito. Za tako množico ZVS pa je potrebna tudi dobra zakonska ureditev, saj delovanje takih služb ne more in ne sme biti prepuščeno samo sebi. Kot vidimo v zgornjih poglavjih, je v RS obravnavana tematika zakonsko dokaj dobro urejena, saj imamo s tega področja več zakonov, uredb in resolucij. Ker pa v praksi ves čas prihaja do sprememb, je le te potrebno sprotno vključevati v zakonodajo in jo tako narediti bolj učinkovito, prijaznejšo za izvajalce in pa seveda kar najbolje poskrbeti za varnost udeležencev. Nekoliko več pozornosti bo v prihodnje potrebno nameniti tudi sodelovanju med ZVS in policijo, saj lahko le dobro sodelovanje prinese tudi dobre rezultate. Varnost na javnih prireditvah je velikokrat odvisna ravno od dobrega sodelovanja med omenjenimi akterji, saj so javne prireditve glede na namen zelo različne in zahtevajo različne pristope zagotavljanja varnosti. Zelo pomembno je delovanje ZRSZV, katera preko svojih pooblastil in strokovnih nalog skrbi za strokovno izobraževanje, spremlja stanje na področju zasebnega varovanja, nudi pomoč svojim članom. Prav tako organizira seminarje, tečaje, posvete, sejme in druge oblike dopolnilnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja. Zbornica pa je tudi tista, preko katere ZVS lažje komunicirajo z ministrstvom in ostalimi organi, istočasno pa deluje kot povezovalni organ med vrsto različnih ZVS.

Moja prva hipoteza se glasi: Največ sodelovanja med zasebnimi varnostnimi službami in policijo zahtevajo same priprave na javno prireditev. Glede na ugotovljeno lahko svojo hipotezo potrdim, vendar pa je pri tem treba upoštevati za kakšno javno prireditev gre. Če gre namreč za manjšo javno prireditev je dovolj predhodno sodelovanje med policijo in ZVS, tako da dostikrat prisotnost policije na javni prireditvi sploh in potrebna in za varnost udeležencev dobro poskrbijo varnostniki. Če pa gre za večjo javno prireditev, pa je kljub sodelovanju pred samo prireditvijo potrebno sodelovanje obeh tudi med potekom same prireditve. Kot primer lahko vzamemo večjo nogometno tekmo, kjer je več tisoč ljudi in na obeh straneh razgreti navijači. V takem primeru morajo ZVS obvezno varovati tekmo v sodelovanju s policijo, saj nimajo vseh pristojnosti kot policija. Varnostniki namreč ne smejo uporabljati vseh represivnih sredstev kot policija, zato bi s svojim izpostavljanjem lahko ogrozili svoja življenja, s tem pa posledično tudi življenja ostalih udeležencev, ki bi potem ostali brez zaščite. Ker pa je tako velikih javnih prireditev v primerjavi z ostalimi, ki se odvijajo vsak dan bolj malo, pa lahko vendarle zaključim, da je največ sodelovanja med obojimi ravno v času priprav.

Druga hipoteza se glasi: Zasebne varnostne službe na javnih prireditvah opravljajo tudi nekatere policijske naloge in s tem zmanjšujejo vlogo policije. Tudi to hipotezo lahko potrdim, vendar spet obstajajo nekateri zadržki, zaradi katerih te hipoteze ne morem v celoti potrditi. Res je namreč, da so ZVS skozi čas nase sprejemale vedno več nalog, ki jih je prej opravljala policija. S tem procesom pa se pristojnosti policije niso zmanjšale, vendar jih opravlja v manjšem obsegu, prav tako pa so njene naloge postale bolj specializirane. Če pogledamo tabelo 5.5 vidimo, da je kar precej nalog, ki so skupne tako ZVS kot policiji. Vidimo pa tudi, da so nekatere naloge ZVS precej specifične samo za njih, prav tako je tudi pri policiji. Glede na obravnavana poglavja pa vseeno lahko zaključim, da ZVS opravljajo vedno več nalog, ki so bile včasih v pristojnosti policije, s čimer se zmanjšuje njena vloga pri varovanju javnih prireditev, to sta mi potrdila tudi opravljena intervjuja.

V prihodnje gre torej pričakovati še večji pomen zasebnih varnostnih služb, le te bodo zaradi zahtev trga postajale vedno večje, kar jim bo omogočalo lažje izvajanje nalog, sploh kar se tiče zagotavljanja varnosti na velikih javnih prireditvah. Tudi sodelovanje s policijo se bo moralo še bolj okrepiti, saj so lahko dobre priprave na javne prireditve že velik del opravljenega dela. Pozabiti pa ne gre niti na dober nadzor nad ZVS s strani vseh pristojnih, s čimer bi se lažje izognili tragedijam, kakršne so se že zgodile v preteklosti. Ravno slabi

dogodki namreč mečejo slabo luč na ZVS, zaradi česar potem tudi težje dobijo zaupanje s strani ljudi, ki bi jih mogli varovati.

9 LITERATURA

- Anželj, Darko. 1998. Varovanje premoženja s strani zasebnih podjetij in policije. V *Zasebno varovanje in detektivska dejavnost*, ur. Andrej Anžič, 1–12. Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola.
- Anžič, Andrej. 1997. Nadzorstvo kot oblika in vsebina odnosov med državnim in zasebnim varstvom. V *Zasebno varovanje in detektivska dejavnost*, ur. Andrej Anžič, 67–85. Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola.
- Čas, Tomaž. 1995. *Zasebno varovanje in pooblastila varnostnikov*. Radlje ob Dravi: Atelje Kresnik.
- --- 1997. Dejavnosti in pristojnosti zasebnovarnostnih služb v odnosu do policije. V *Zasebno varovanje in detektivska dejavnost*, ur. Andrej Anžič, 103–118. Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola.
- --- 1999. Zasebna varnost in zasebno varstvo kot sestavini nacionalne varnosti in nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije. V *Nove možnosti zasebnega varstva v Sloveniji*, ur. Andrej Anžič, 21–51. Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola: Društvo za zasebno varstvo in državljansko samovarovanje.
- --- 2006. *Zasebno varovanje za uporabnike varnostnih storitev*. Radlje ob Dravi: Atelje Kresnik.
- --- 2010. *Zasebno varovanje in nekatere druge oblike nedržavnega varovanja*. Ljubljana: Čas – Zasebna šola za varnostno izobraževanje.
- Dvoršek, Anton. 1998. Zasebna varnost in policija – kriminalistično strateški vidik V *Zasebno varovanje in detektivska dejavnost*, ur. Andrej Anžič, 117-120. Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola.
- G7, družba za varovanje d.o.o.. Dostopno prek: <http://www.g-7.si/> (6. julij 2010).
- Gostič, Štefan. 1997. Izvajanje državnega nadzora nad »zasebno policijo«. V *Zasebno varovanje in detektivska dejavnost*, ur. Andrej Anžič, 161–164. Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola.
- --- 2000. Pravni status in statusne zadeve Zbornice RS za zasebno varovanje. V *Normativna in funkcionalna ureditev zasebnega varstva – med željami in možnostmi*, ur. Andrej Sotlar, 121–133. Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola: Društvo za zasebno varstvo in državljansko samovarovanje.

- Gostiša, Ivo. 2003. Varnost na javnih prireditvah. *Ujma* (17-18). Dostopno prek: <http://www.sos112.si/slo/tdocs/ujma/2004/varnost.pdf> (10. julij 2010).
- Grizold, Anton. 1992. *Razpotja nacionalne varnosti : obramboslovne raziskave v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Hartman, Jožek. 2010. Intervju z avtorjem. Maribor, 21. julij.
- Kuhanec, Zoran. 2010. Intervju z avtorjem. Murska Sobota, 25. julij.
- Meško, Gorazd. 1997. Zasebna varnost – filozofija, praksa in dileme. V *Zasebno varovanje in detektivska dejavnost*, ur. Andrej Anžič, 251–262. Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola.
- --- 1999. Policisti in varnostniki – sodelavci ali tekmeči? V *Nove možnosti zasebnega varstva v Sloveniji*, ur. Andrej Anžič, 203–206. Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola: Društvo za zasebno varstvo in državljansko samovarovanje.
- Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije. 2010a. *Javni shodi in javne prireditve*. Dostopno prek: http://www.mnz.gov.si/si/mnz_za_vas/drustva_ustanove-_shodi_prireditve/javni_shodi_in_javne_prireditve/ (6. julij 2010).
- --- 2010b. *Policija, varnost in nadzor*. Dostopno prek: http://www.mnz.gov.si/si/-policija_varnost_in_nadzor/ (06. julij 2010).
- --- 2010c. *Seznam imetnikov licenc*. Dostopno prek: http://www.mnz.gov.si/si/mnz_za-_vas/zasebno_varovanje_detektivi/zasebno_varovanje/seznam_imetnikov_licenc/ (1. julij 2010).
- *Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (ReSNV)*. Ur. l. RS 56/2001 (15. julij 2010).
- *Statut Zbornice Republike Slovenije za zasebno varovanje*. Ur. l. RS 90/2004 (17. julij 2010).
- *Uredba o obveznem organiziranju službe varovanja na javnih prireditvah*. Ur. l. RS 22/2010 (28. junij 2010).
- *Zakon o dopolnitvah Zakona o policiji (ZPol-H)*. Ur. l. RS 22/2010 (14. junij 2010).
- *Zakon o javnih zbiranjih (ZJZ)*. Ur. l. RS 59/2002 (13. julij 2010).
- *Zakon o javnih zbiranjih – uradno prečiščeno besedilo (ZJZ-UPB2)*. Ur. l. RS 113/2005 (17. julij 2010).
- *Zakon o policiji – uradno prečiščeno besedilo (ZPol-UPB7)*. Ur. l. RS 66/2009 (27. junij 2010).

- *Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih zbiranjih (ZJZ-C)*. Ur. l. RS 85/2009 (15. julij 2010).
- *Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV)*. Ur. l. RS 126/2003 (28. junij 2010).
- *Zakon o zasebnem varovanju – neuradno prečiščeno besedilo (ZZasV-NPB3)*. Dostopno prek: <http://www.dz-rs.si/index.php?id=101&unid=UPB|EC53476588-E74148C12575D1003D8C7C&showdoc=1> (3. julij 2010).

10 PRILOGI

Priloga A: Intervju s predstavnikom družbe Varnost Maribor

1. Kako velika je in katere storitve nudi varnostna služba v kateri ste zaposleni?

Zaposlen sem v drugem največjem slovenskem zasebno varnostnem podjetju Varnost Maribor d.d. Poslovni sistem Varnost Maribor je delniška družba, ki ima v Sloveniji zaposlenih okoli 1000 ljudi (od tega 900 varnostnikov), prav tako pa imamo v državah bivše juge zaposlenih še okoli 800 ljudi, največ v Srbiji. Sistem ima pridobljenih vseh sedem licenc po zakonu o zasebnem varovanju, kar pomeni, da izvajamo vse storitve, ki se na področju zasebnega varovanja sme izvajati (varovanje premoženja in ljudi, varovanje oseb, varovanje javnih zbiranj, prevoz denarja, upravljanje z varnostno nadzornim centrom, načrtovanje in izvajanje varnostnih sistemov, poleg tega pa imamo gasilski servis, izdelujemo blindirana in neprebojna vozila...).

2. Kdo vse (zasebniki, društva, država,...) najema vašo varnostno službo za varovanje javnih prireditev in za kakšne prireditve ponavadi gre?

Največ delamo za športna društva, nogometne klube ter druge pravne osebe. Fizične osebe prav tako naročajo tovrstne storitve tudi fizične osebe, vendar v precej manjšem obsegu oz. tudi njihove enkratne storitve so precej manjše (2-3 varnostnike).

3. Kako potekajo priprave na varovanje javnih prireditev?

V skladu s procesom za varovanje javnih zbiranj (ISO STANDARD 9001/2009). Predpogoj za vsako varovanje je seveda pogodba, šele nato se začnejo prave priprave. Iskanje primernega kadra glede na specifično prireditve, priprava načrta varovanja, seznanitve vodij posameznih skupin oz. sektorjev, priprava tehnične opreme (UKV postaje, telovniki, varnostne ograje...), priprava skupin in določitev njihovih vodij, razdelitev varnostnikov na samem prireditvenem prostoru, poučitev le-teh, izvedba prireditve, reševanje konfliktnih situacij, v skrajnem primeru tudi iz štaba, na koncu se z vsemi pristojnimi službami naredi tudi analiza prireditve in varovanja...

4. Kako je z usposobljenostjo varnostnikov za varovanje javnih prireditev – kakšna izobraževanja in usposabljanja imajo za sabo?

Vsak varnostnik, ki se udeležuje javnih zbiranj, mora imeti opravljeno specialistično izobraževanje za javna zbiranja. To pomeni opravljen tečaj v obsegu približno 100 ur, skozi katere kandidat spozna tako teoretične osnove (varnostnikovo ukrepanje, komunikacijo, pooblastila, reševanje konfliktnih situacij, psihologijo množice, stres, samoobvladovanje...)

kot tudi praktične osnove (samoobramba, osnovne prijeme, udarce, mete, s katerimi lahko ubrani sebe ali koga drugega). Seveda pa je priporočljivo, da so osebe, ki se udeležujejo javnih zbiranj, psihofizično stabilne, zanesljive, konec koncev tudi pripadne do svojega delodajalca in sodelavca, saj je timski duh najpomembnejši pri reševanju množičnih konfliktnih situacij.

5. Kakšne naloge opravljajo varnostniki pri varovanju javnih prireditev, kakšna so njihova pooblastila?

Varnostnikova pooblastila so napisana v 43. Členu Zakona o zasebnem varovanju. Naloge, ki jih varnostniki opravljajo na javnih prireditvah so na nek način identične posameznim pooblastilom, bolj konkretno pa izvajajo cestne zapore, izvajajo kontrole vstopnic, površinske preglede, preko katerih preprečujejo vnos nevarnih predmetov na prireditveni prostor...

6. S kakšnimi težavami se srečujete pri zagotavljanju javnega reda, miru in varnosti na javnih prireditvah?

Predvsem je povpraševanje po tovrstnem delu vedno preveliko od naše operativne zmogljivosti, še posebej ko je potrebno izpeljati velike projekte, ko se v nekaj tednih opravi več tisoč ur, v času letnih dopustov... Vse prireditve opravimo z ljudmi, ki so že razporejeni na svojih rednih delovnih nalogah, tako da so prireditve le še dodatna obremenitev. Občasno nam težave povzročajo tudi distancirani kraji, kamor moramo ljudi voziti tudi po dve ali več ur v eno smer, saj v tistih enotah z varnostniki ne zmorejo sami pokriti obsega varovanja. Problemov je veliko, vendar smo do sedaj še vedno vse težave premagali dokaj pozitivno in uspešno.

7. Se vam zdi, da varnostne službe skozi čas pridobivajo na veljavi in opravljajo tudi takšne naloge ki jih je prej lahko opravljal le policija? Kako se to vidi v praksi?

Varnostne službe pridobivajo na veljavi, vendar se mi zdi da gre to vse prepočasi. Konkretno smo edini, ki dokaj rizične prireditve izpeljemo sami, policija niti ne vstopa na stadione, res pa je, da je v pripravljenosti nekje v ozadju. Vendar to k celoti ne doprinese veliko, ko vemo, da nekatere službe še vedno isto varovanje opravljajo z ljudmi iz ulic, katerim delo plačujejo na roko, si tako večajo dobiček, vsem ostalim pa povzročajo negativen ugled. Tudi glede socialnega standarda je poklic varnostnik skoraj na dnu lestvice. Ta položaj bi se moral spremeniti, saj mnogim zaposlenim glede na rizičnost dela to povzroča padec v motivaciji in zavzetosti pri delu, kar se včasih kaže tudi na terenu. Sicer pa 38. Člen Zakona o zasebnem varovanju še vedno govori, da varnostne službe ne smejo opravljati dejavnosti, ki so v domeni policije, vojske, SOVE... (npr. alkoskopiranje, kontrola bolniških staležev...). Določena področja dela so prevzele s sprejemom Zakona o detektivski dejavnosti tudi te agencije, tako

da je dejansko področje zasebnega varovanja na eni strani dokaj omejeno, medtem ko na drugi dokaj nedorečeno (predvsem kar se tiče tehničnega varovanja (inštalacije, video nadzori...)).

8. Kako poteka sodelovanje s policijo – v času priprav, med izvajanjem varovanja in ko je prireditve konec?

V prvi vrsti je zelo pomembno imeti dobre kontakte s posameznimi vodji za javna zbiranja na konkretnih policijskih postajah. Če imaš to mrežo dobro razpredeno, se lahko nanje tudi obrneš za neformalne zadeve, ki ti jih včasih pomagajo rešiti, popraviti, ali od njih dobiš praktičen nasvet. Sicer pa uradno poteka med nami, organizatorjem in policijo sodelovanje za tiste prireditve, za katere upravna enota razpiše ustno obravnavo. Ustne obravnave so vedno zelo koristne, čeprav me je vedno motilo to, da si mogel na obravnavo prinesiti že izdelan načrt varovanja, čeprav bi naj bila ustna obravnava tisti zadnji razgovor, ko dobiš najpomembnejše informacije o sami prireditvi, nevarnostih, rizičnosti itd. Zato so pri izvedbi velikih, zahtevnih prireditvah, ki se npr. ponavljajo iz leta v leto še kako pomembne izkušnje, saj ti je vsak naslednji takšen dogodek lažje izpeljati. Sicer pa da na ustnih obravnavah policija tudi soglasje k načrtu varovanja, pripravljenem s strani zasebno varnostnega podjetja ter posledično k številu varnostnikov, ki jih predvidevaš za konkretno prireditve.

9. Kakšen je sistem nadzora nad opravljanjem dela varnostnikov, kako izgleda nadzor nad delom varnostnih služb na javnih prireditvah in kdo vse ga (lahko) izvaja?

V prvi vrsti poteka stalen nadzor nad delom varnostnikov s strani nadrejenih, vodij prireditve in vodij posameznih skupin oz. sektorjev. Vsak vodja usmerja svojo skupino, vodi sezname ljudi, kjer se mu varnostniki podpišejo, zaključi jim tudi ure. Kdor izstopa iz skupine se ga opozori, izloči, preusmeri v drugo skupino, pošlje lahko tudi domov, lahko se opravi alkotest... Posebej imamo vzpostavljeno tudi lastno nadzorno službo, ki pa nadzoruje varnostnike predvsem na njihovih rednih delovnih nalogih. Na prireditvah redkeje, saj so sami vključeni v izvedbo. Sicer pa lahko varnostnike vedno nadzira policija in pristojni inšpekcijski organi. Sam sem mnenja, da je teh nadzorov vse premalo. Nekaj razlogov sem navedel že prej, hkrati pa bi se morali striktno v primeru ugotovljenih kršitev, držati sankcij, ki so za to predvidene (tudi odvzem licence v tem primeru za javna zbiranja). Verjetno se bodo spremembe na tem področju začele odvijati šele takrat, ko bo nekaj služb zaporedoma izgubilo licenco. Takrat bodo šele začele v prvi vrsti gledati na kvaliteto in strokovnost izvedbe, ne pa v prvi vrsti na zaslužek.

10. Je sistem zagotavljanja varnosti na javnih prireditvah dobro zastavljen ali bi bilo potrebno kaj spremeniti (morda dati več pristojnosti varnostnim službam, morda katere naloge zaupati policiji,...) ?

Sto odstotno zagotavljanje varnosti je zgolj iluzija, je pa hkrati sistem zagotavljanja varnosti na prireditvah, izključno s strani zasebno varnostnih služb pomanjkljiv. Ne samo zaradi usposobljenosti in zanesljivosti kadra (ta je z naše strani dober), ampak predvsem zaradi pooblastil, s katerimi si pogosto ne moremo kaj dosti začeti, saj ne v najbolj kritičnih situacijah.

Predstavljajte si skupino 1000-ih in več razgretih navijačev, pred njimi pa 50, lahko tudi 100 varnostnikov. Bil sem priča primeru, ko so navijači začeli potiskati ograjo, varnostniki pa so jo z muko držali nasproti. Kaj več nismo mogli storiti, le do pretepa bi lahko še prišlo. Ko so v danem trenutku prispeli policisti, so začeli s pendreke udarjati po ograji, po rokah razgretežev..., le tako so uspešno zatrli nastrojene navijače. Včasih je skoraj težko pogledati v oči varnostnikom, ko veš kaj jih lahko v najslabšem trenutku čaka, in lahko le upaš, da ne bo kakšnih poškodb. Kar smo lahko naredili, smo le bolje opremili zaposlene za takšne prireditve (čelade, ščitnike za roke in noge, primerna obutev, ščitniki za telo...), ostalo je v rokah zakonodajalca. Zakonodaja se sicer počasi spreminja (predlog o uporabi spreja, službenih živali), vendar s tem še vedno nismo zadovoljni. Razlike v opremljenosti in usposobljenosti med policistom in varnostnikom na najbolj rizičnih prireditvah ne bi smelo biti, ali pa naj takšne sektorje prevzamejo za to primerno usposobljene in opremljene službe. Upam, da ne bo potrebne kakšne žrtve, preden se boj kaj premaknilo na tem področju, ki je zagotovo v zasebnem sektorju najbolj dinamično in nevarno.

Predstavniki družbe Varnost Maribor: Hartman Jožek

Priloga B: Intervju s predstavnikom koncerna Sintal

1. Kako velika je in katere storitve nudi varnostna služba v kateri ste zaposleni?

KONCERN SINTAL zaposluje preko 1800 oseb, združuje 13 pravnih oseb, pokriva območje cele RS, izvaja storitve tehničnega varovanja, fizičnega varovanja, upravljanja stavb, čistilni servisi, projektiranje, razvojne storitve, storitve VNC, trgovina,....

2. Kdo vse (zasebniki, društva, država,...) najema vašo varnostno službo za varovanje javnih prireditev in za kakšne prireditve ponavadi gre?

Vsi omenjeni (državne inštitucije, zavodi, pravne osebe v državni lasti, pravne osebe v zasebni lasti, fizične osebe kot s.p. in fizične osebe posamezniki). Najpogosteje gre za varovanje kampanj, varovanje državnih prireditev, varovanja shodov, koncertov, demonstracij, varovanja svatb za fizične osebe, varovanje tekem, koncertov in ostalih prireditev,...

3. Kako potekajo priprave na varovanje javnih prireditev?

Podpis pogodbe, izdelava FIT načrta, dogovor med naročnikom, izvajalcem in po potrebi UE ter policijo, planiranje rezervnega načrta v primeru izgredov ter ukrepov v teh primerih.

4. Kako je z usposobljenostjo varnostnikov za varovanje javnih prireditev – kakšna izobraževanja in usposabljanja imajo za sabo?

Vsi so ustrezno kadrovske usposobljeni NPK (nacionalna pokl. kvalifikacija – oz. licenca), vsi imajo letna izobraževanja, se seznanjajo z zakonodajo in imajo večletne izkušnje s področja varovanja prireditev.

5. Kakšne naloge opravljajo varnostniki pri varovanju javnih prireditev, kakšna so njihova pooblastila?

Naloge in pooblastila so definirana v 43. členu Zakona ter se ne smejo presegati oz. zlorabljeni ter specifične naloge glede na potrebe vsakega fizičnega varovanja, glede na teren, na občinstvo, na dnevni las varovanja,...

6. S kakšnimi težavami se srečujete pri zagotavljanju javnega reda, miru in varnosti na javnih prireditvah? (Organizacijske, tehnične, izvedbene,...?)

Organizacijskih skorajda ni, izvedbene se lahko pojavijo glede na situacije ob samih prireditvah . alkoholizem, vandalizem in takrat se uporabljajo pooblastila po 43. Členu.

7. Se vam zdi, da varnostne službe skozi čas pridobivajo na veljavi in opravljajo tudi takšne naloge ki jih je prej lahko opravljala le policija? Kako se to vidi v praksi?

Delno drži, a mislim, da bo domena varnostnih podjetij varovanje premoženja in oseb in se ne bo spuščala v policijska pooblastila. Je pa bližje tem pooblastilom redarska občinska služba, kjer pa so možne manipulacije in zlorabe, saj gre za lokalne ljudi, zamere, obračune in podobno.

8. Kako poteka sodelovanje s policijo – v času priprav, med izvajanjem varovanja in ko je že vsega konec?

V glavnem na sestankih pred izdelavo FIT načrta in nato na samem prireditvenem prostoru, kjer pa so naloge že vnaprej definirane in dogovorjene. Poteka pa vedno usklajeno.

9. Kakšen je sistem nadzora nad opravljanjem dela varnostnikov, kako izgleda nadzor nad delom varnostnih služb na javnih prireditvah in kdo vse ga (lahko) izvaja?

Nadzor izjava MNZ RS in Zbornica. Vse pa je zelo natančno opisano v Zakonu in se prav tako zelo dosledno s strani policije izvaja ter tudi sankcionira. Izvajajo ga v glavnem policisti na terenu in inšpektorji MNZ za nadzor nad varnostnimi službami in detektivi.

10. Je sistem zagotavljanja varnosti na javnih prireditvah dobro zastavljen ali bi bilo potrebno kaj spremeniti (morda dati več pristojnosti varnostnim službam, morda katere naloge zaupati policiji,...) ?

Osebnostno menim, da so v RS vse te javne prireditve, proslave, tekme varovane za nianso boljše kot v tujih oz. pri naših sosedih in včasih imaš občutek, da celo preveč pikolovsko, a se izkaže, da je to v konfliktnih situacijah primerno in se takrat obrestuje.

Predstavniki koncerna Sintal: Kuhanec Zoran